

Themanummer

STUDENT & GEMEENTE!
ZIEN WIJ ELKAAR NOG WEL ZITTEN?

DIENST

Twijfel hoort erbij

Afgeknapt op de vrijgemaakte kerk

Geloof van hoofd naar hart

Heb ik verbinding?

Student en gemeente hebben elkaar nodig

60e jaargang nummer 1

lente
2012

In dit nummer

Redactioneel Anne Jan Kruizinga
Elke student is meer dan welkom!

Geloofstwijfel
Geen persoonlijk geloof

Twijfel hoort erbij Ton Huttenga
Een gezonde dosis achterdocht

Afgeknapt op de kerk
Geen ruimte voor discussies

Studentenvereniging VGS Teun-Pieter de Snoo
"Er is ruimte voor twijfel over het geloof"

Bijbel op bezoek Hans Schaeffer
Ontmoeting tussen uitersten

Bijbelstudie op VGSU Mirjam Hempenius
Samen God ontdekken

Column Jan T. Oldenhuis
Zout in de preek!

Van hoofd naar hart Leen Bogerd
Gods liefde ervaren

Geloof & Identiteit Marjan Schutte-Bultman
Heb ik verbinding?

34
Wat is IFES-Nederland?

35
Studentengemeente Clement Mol
Student en gemeente hebben elkaar nodig

40
Getuigen Lienke van Hoek
Tilburgse studenten delen hun geloof

44
Kerkrecht Kornelis Harmannij
Neem uitnodigende houding aan

DIENST

60e jaargang
nummer 1
Lente 2012

DIENST geeft concrete toerusting en ondersteuning, gericht op de dagelijkse praktijk in de gemeente, ten behoeve van bijzondere pastorale en/of diaconale taken in de gemeente. DIENST richt zich op ambtsdragers, predikanten, kerkelijk werkers en het gemeentepastoraat/diaconaat binnen de gereformeerde kerken (vrijgemaakt).

Redactie:

Henk Geertsema, Zwolle
Peter van de Kamp, Zwolle
Anne Jan Kruizinga, Hardenberg, hoofdredacteur
Derk Jan Poel, Meppel
Jacqueline van der Ziel, Zwolle, eindredacteur

Redactiesecretariaat:

Ebel Geertsema
Kameelvlinder 16
3822 AR Amersfoort
Telefoon: (033) 480 16 60
E-mail: ebel@geertsema.com

Administratie:

J.A. Kieft-Boersema
Catharinadaal 33, 6715 KA Ede
fax (084) 716 54 15
E-mail: administratie.dienst@kieft.net

Nieuwe abonnees en adreswijzingen dienen **schriftelijk** aan de administratie doorgegeven te worden.

Betaling van abonnementsgeld te voldoen na ontvangst van acceptgiro of factuur.

Abonnementsprijs: € 7,20 per jaar.

Gironummer 4921087
t.n.v. Stichting Dienst, Ede

Artikelen uit Dienst zijn opgeluidsdrager beschikbaar voor mensen die een leeshandicap hebben.
Info: Stichting De Luisterpost / Bralectah, Zwolle
(038 - 427 04 48). E-mail: info@luisterpost.nl
ISSN 0167 - 2401

Artikelen in Dienst zijn digitaal
beschikbaar via de website:
www.blad-dienst.nl

Redactioneel

Elke student is meer dan welkom!

Anne Jan Kruizinga

In onze kerk is elke student meer dan welkom! Als dat geen mooi begin is voor dit redactioneel artikel... Want voor u ligt namelijk een themanummer van DIENST over student en geloof/gemeente. Laat ik maar heel eerlijk zijn: ik heb deze 'uitnodiging' overgenomen van de website van IFES-Nederland: Bij IFES is elke student meer dan welkom!

IFES-Nederland is een 'grensverleggende beweging van (internationale) studenten die bidden, Bijbellezen en getuigen', zoals ze zich zelf voorstellen. Tal van christelijke studentenverenigingen in Nederland zijn bij hen aangesloten. IFES-Nederland wil dienstbaar zijn aan God en aan de Nederlandse student. Om dit te bereiken, organiseert zij onder andere conferenties en cursussen om studenten te stimuleren in het persoonlijk volgen van Christus en worden zij toegerust om het Evangelie in de studentenwereld door te geven.

Worstelen

Ook onder gereformeerde studenten wordt door IFES de trend bespeurd dat er veel geloofstwijfel is. En dat ze worstelen met basale vragen; met name rondom de gang van hoofd naar hart van het geloof in Jezus Christus. Studenten staan in een moeilijke fase van hun leven, waarin ze zelfstandig dienen te worden en eigen keuzes moeten en kunnen maken. De keuze voor het geloof is hier één van, naast die van partner, vrienden en toekomst. Waar oude structuren als gezin, school en kerk gedeeltelijk wegvallen, komt het voor studenten aan op verantwoordelijkheid nemen voor het leven in een seculiere samenleving. In de praktijk blijkt dit soms moeizaam te gaan en komen studenten voor allerlei vragen te staan.

Is in onze kerk elke student meer dan wel-

kom? IFES constateert aan de ene kant dat de geloofsbinding met de plaatselijke gemeente en/of thuisgemeente vaak minimaal is. Aan de andere kant kunnen de studentengemeenten hun taak ten opzichte van studenten eigenlijk niet aan, terwijl thuisgemeenten vaak na de basisopleiding van catechese en jeugdvereniging de student uit het oog verliezen.

Bewustwording

Met dit themanummer willen wij de bewustwording vergroten binnen de GKv van (geloofs)nood onder studenten met een gereformeerde achtergrond. Daarnaast willen we wijzen op projecten en kansen onder studenten. Immers onze gereformeerde studenten hebben zoveel in huis en de vraag is hoe dit vruchtbaar kan worden ingezet voor de plaatselijke gemeenten.

Dit themanummer verschijnt op een speciaal met IFES georganiseerde Ontmoetingsdag in Utrecht. Voor ambtsdragers, predikanten, kerkelijk werkers, ouders en studenten. Want 'Zien wij elkaar nog wel zitten?' Een dag met levensverhalen van studenten rondom hun geloofsvorming en de rol van de kerk daarin. Wij hopen dat deze ontmoetingsdag en de verschillende artikelen in dit themanummer zullen bijdragen aan een stuk bewustwording en gesprek binnen onze kerken. Zodat de relatie student en gemeente verder verstevigd kan worden!

Geloofstwijfel

Geen persoonlijk geloof

“Ik voel niet echt dat God aanwezig is in mijn leven”

Rineke Voogt groeit op in de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt. Ze gaat twee keer per zondag met haar ouders naar de kerk, ze zit op een vrijgemaakte basisschool en de meeste vrienden die ze heeft zijn christelijk. Maar dit verandert als ze gaat studeren en de twijfel slaat toe. Rineke is 22 jaar en studeert Biologie in Nijmegen, waar ze op de gereformeerde studentenvereniging VGSN-TQ zit.

Kun je de kern van je twijfel aanwijzen?

“Ik denk dat het punt is dat ik geen persoonlijk geloof heb. Ik geloof wel dat God bestaat en ik weet wat er in de Bijbel over Hem staat, maar ik vind het moeilijk om een persoonlijke relatie met God te hebben. Iedereen heeft het er steeds over, maar ik weet niet hoe het eruit ziet. Ik voel niet echt dat God aanwezig is in mijn leven. Het is alsof Hij op afstand naar me kijkt, maar of Hij niet echt betrokken is in mijn eigen leven. Ik vind het moeilijk om Hem in mijn leven te betrekken.”

Waar komt je twijfel vandaan?

“Ik ben opgegroeid in de GKv en dat was goed. Als kind neem je alles aan van je ouders, want je gaat ervan uit dat zij weten wat het best voor je is. Maar nu ik ouder word, trek ik meer dingen in twijfel. Mijn wereld wordt groter, ik heb steeds meer vrienden die niet christelijk zijn. Die ontmoet ik bijvoorbeeld in de collegebanken. Door mijn studie en gesprekken met niet-christelijke medestudenten worden de zekerheden uit mijn jeugd toch een stuk minder vanzelfsprekend. Voor ik naar Nijmegen ging, was ik nog niet echt met geloofsvragen bezig. Ik geloofde

wel in God en heb belijdenis gedaan; ik heb toen voornamelijk het geloof van mijn omgeving overgenomen. En nu ik in een andere stad woon en studeer, moet ik zelf nadenken en mijn eigen keuzes maken. Een van die keuzes is dat ik onlangs ben overgestapt naar de NGK in Nijmegen.”

De zekerheden uit mijn jeugd worden toch een stuk minder vanzelfsprekend

Merk je bij je medestudenten ook dat ze op zoek zijn?

“Op de studentenvereniging merk ik dat er wel meer mensen met twijfels rondlopen, maar bij mijn studie merk ik dit nauwelijks. Ik studeer Biologie en er lopen veel atheïsten rond, maar ook veel studenten die wel iets geloven, maar die niet echt christelijk zijn. Tegen studiegenoten kan ik altijd goed uitlegen wat ik geloof. Dat is namelijk wat de kerk gelooft en wat ik in de kerk heb geleerd. Daar sta ik zelf niet altijd achter, maar dat hoeven zij niet te weten. Zij vragen mij niet wat het geloof persoonlijk met me doet en weten dus ook niets van mijn twijfels.”

Heb je het op je studentenvereniging wel over je persoonlijke geloof?

“Ik merk dat we het op de vereniging vaak over randzaken en geloofsdogma's hebben en de kern van het geloof niet bespreken. Als je

op de bijbelkring aankomt dat je terug wilt naar de basis van het geloof, dan vindt iedereen het prima om het erover te hebben. Maar ik denk dat vrijgemaakten makkelijker praten over de dingen eromheen dan over het persoonlijke geloof.

Want als je het hebt over wat het geloof voor jou persoonlijk betekent, dan merk ik dat we dat best moeilijk vinden. Je kunt namelijk prima gewoon in de Bijbel lezen en geloven zonder dat je daar wat bij voelt.”

Is dat, denk je, typisch voor de vrijgemaakte student?

“Ik heb geen kijk op evangelische studenten, maar ik merk wel dat veel GKv-studenten het moeilijk vinden om een persoonlijke relatie met God te hebben. En ook vragen als ‘Waarom moest Jezus sterven?’ zijn zaken waar mee geworsteld wordt. De basisdingen zal ik maar zeggen.”

Stel dat je niet bij een studentenvereniging had gezeten, had je dan dezelfde vragen gehad?

“Misschien had ik dan nog wel meer vragen gehad en was mijn twijfel erger. Want nu blijf ik nog wel met het geloof bezig. Maar ik merk dat als ik mijn eigen leven leef dat ik God ook een hele poos links kan laten liggen. Dus misschien was het geloof wel helemaal op een laag pitje komen te staan als ik niet bij een studentenvereniging was gegaan. Daarnaast draagt de studentenvereniging bij aan mijn ontwikkeling. Ik leer hier kritisch nadenken, ook over dingen die niet aan het geloof gerelateerd zijn. De vereniging stimuleert me na te denken.”

Ik merk dat veel GKv-studenten het moeilijk vinden om een persoonlijke relatie met God te hebben

Je bent bestuurslid bij VGSN-TQ. Vind je het niet lastig dat je als leidinggevende geloofstwijfels hebt?

“Ik kan mijn bestuursfunctie goed loskoppelen van mijn geloofstwijfel. Als bestuurslid regel ik veel praktische zaken. Daarin hoeft

geloof geen rol te hebben. Maar ik vind het wel vervelend dat ik geloofstwijfels heb, daarom laat ik het aan mijn vereniging ook niet expliciet merken. Er zijn wel mensen die het weten,

maar ik hang het niet aan de grote klok. Daar heeft niemand iets aan. Daarnaast wil ik ook niet dat mensen twijfelen aan mijn praktische kunnen, omdat ik vragen heb in mijn geloof. Ik denk namelijk dat ik wel goed functioneer in het bestuur, ook met mijn twijfels.”

En hoe staan je medebestuurleden hierin?

“We hadden laatst samen een avond waarin we het hierover hebben gehad. Dat hadden we tot nu toe nog niet gedaan. Dus zij weten nu dat ik twijfel aan het geloof en hoe ik hierin sta. Maar ze weten ook dat het voor mij geen belemmering is in mijn functioneren in het bestuur. Voor hen is het ook niet echt een probleem.”

Wie zou jou kunnen helpen de twijfel weg te nemen?

“Dit vind ik een lastige vraag. Ik heb het er vaak met onze IFES-studentenwerker Liselot Zuur over gehad. Zij geeft mij praktische tips waar ik soms wat mee kan. Op dit moment ben ik meer bezig met de vraag hoe ik God kan ontmoeten. Ik bid meer en lees meer, maar ik heb ook momenten dat het voelt alsof er vooral eenrichtingsverkeer is van mij naar God toe. Wat me ook helpt, is een boekje le-

Hoe ik Hem nu moet voelen, daar worstel ik nog wel mee

“De studentenvereniging stimuleert me na te denken”

zen over God en mijn relatie met Hem. Als ik maar met God bezig blijf, is het al wat makkelijker om in Hem te geloven. Maar hoe ik Hem nou moet voelen, daar worstel ik nog wel mee.”

Heb je mensen in je omgeving die ook geloofstwijfel hadden?

“Ja, ik heb wel een goede vriendin die hier ook mee zat en er nog wel eens tegenaan loopt. Zij benadrukte dat het lastig was om God dagelijks in je leven te zien en dat ze ook geen kant-en-klare antwoorden heeft op mijn vragen. Ze heeft dus niet echt tips, maar we wisselen gedachten uit en ze vertelt hoe zij het heeft beleefd. En ook dat helpt me verder.”

Je bent laatst overgestapt naar de NGK. Wat heeft deze kerk wel wat de GKV niet heeft?

“Persoonlijke aandacht. Hier is de CGKV (in Nijmegen zijn de CGK en GKV samengegaan) een vrij traditionele kerk. Er is niet de

gemeenschap die ik bij de NGK wel zie. Iedereen in de NGK is met elkaar christen en samen willen ze dat uitdragen. Dat is denk ik zoals God het bedoeld heeft.

Als ik een christen zie die veel voor een ander doet en goed is voor zijn naaste, dan werkt dat voor mij als motivatie om dat ook te

doen. Als ik in een kerk zit met mensen die twee keer op een zondag naar de kerk gaan en voor de rest niets met hun geloof doen, dan mis ik die passie.”

Kun je in de kerk wel met mensen over je geloofstwijfel praten?

“Dat heb ik eigenlijk nooit geprobeerd. Het zou denk ik wel kunnen, maar ik heb het nooit gedaan. Misschien dat ik dan wel meer mensen zou vinden die dezelfde twijfel hebben als ik. Maar ik durf het eigenlijk nog niet zo goed aan te kaarten en weet ook niet zo goed waar ik dat zou moeten doen.”

Twijfel hoort erbij Een gezonde dosis achterdocht

Studentenpredikant
Ton Huttenga

Van losgewoelde verbanden naar sterkere verbanden en betere argumenten

“Ik geloof niet in God”, zegt hij en kijkt mij open en eerlijk aan. Ik moet mezelf eerlijk bekennen dat ik schrik. Ik gaf hem de ruimte om zijn twijfel en ongelof te uiten, en zette daar het evangelie tegenover. Toch is er nog niets veranderd.

Dit artikel gaat over twijfel onder gereformeerde studenten. Er zijn verschillende soorten twijfel. De vraag of men wel in de hemel komt. Deze vraag stellen veel reformatorische studenten zichzelf, maar weinig vrijgemaakt-gereformeerde studenten. Er is ook twijfel over de waarheid van de Bijbel, of de wonderen die daar beschreven worden echt gebeurd zijn. Deze twijfel doet zich onder vrijgemaakte studenten meer voor. Maar er bestaat ook twijfel aan het christelijk geloof en of God wel bestaat. Deze twijfel kan overgaan in ongelof of in een ander geloof. Hierover gaat dit artikel.

Ontkenning

Onze reactie is er vaak één van schrik, als een jongere van de kerk zegt dat zij niet gelooft. Soms verbergen wij die schrik onder een ontkenning: ‘Dat geloof ik niet, je was altijd zo serieus’. Of we doen alsof we het niet gehoord hebben.

Vanwaar die schrik? Omdat het niet in ons kader past. Daarin past dat de jongeren uit de kerk belijdenis doen, liefst jong en liefst in de eigen kerk. Dat zij kiezen voor ongelof of een andere godsdienst staat hier ver van-

daan. Met dat kader beschermen wij ook onze eigen onzekerheid. Onzeker zijn we allemaal. Gelukkig niet altijd en niet even sterk. Maar iets daarvan is bij ieder van ons aanwe-

zig. Bij mij dus ook. Als iemand uit de kerk dan zegt dat hij niet gelooft, ontstaat er een bres in de muur. Opeens ben je onbeschermd. Toch is dat niet zo. Het Woord van God is een sterk instrument. De duivel wijkt ervoor. God zelf is als een muur om je heen, als je ernstig ziek blijkt te zijn, opeens ontslagen wordt én als zij zegt dat ze niet in God gelooft. Er bestaat dus geen reden voor angst. Is deze er toch, kalmeer dan jezelf: “Jan, wat ben je onrustig, vestig je hoop op God”.

Opeens ervaar je dat aardige meisje als een bedreiging. Je ziet ertegen op om de volgende afspraak te maken. Maar zij en hij zijn ook bang. Hij moet tegen die ouderling zeggen dat hij niet gelooft. Daar heeft die ouderling recht op. Het is niet eerlijk om nog langer te doen alsof er niets aan de hand is. Maar dan doet hij de ouderling pijn. Die hoort het liefste dat hij als student serieus be-

Onzeker zijn we allemaal

Belijdeniscatechisatie in Groningen

zig is met het geloof. Wat gaat die ouderling doen? Zal hij vermanen? “Hier schrik ik van, Johan. Het valt me erg van je tegen. Ik raad je aan om veel uit de Bijbel te lezen en vooral veel te bidden.” Vaak gaat het ook zo. Wat moet je als ouderling anders?

Snelle oplossing

Een probleem los je het liefst snel op. Die neiging hebben velen van ons. Er zijn al problemen genoeg. Hoe sneller je er één uit de wereld kunt helpen, hoe beter. Jannie zegt dat zij niet geloven kan. Ze heeft veel pogingen ondernomen om het geloof te krijgen, maar niets helpt. Jan antwoordt: ‘Sorry Jannie dat ik het zeg, maar volgens mij wil je niet. Als je dat kunt erkennen, kom je vast verder. Geef je over aan God.’ Tegen Johan zegt hij dat het door de universiteit komt. Hij adviseert hem om lid te worden van een christelijke studentenvereniging.

Als dit helpt, ben je gauw klaar. Het helpt inderdaad wel eens, al gaat het niet altijd snel. Ik

hoor wel eens over een ouderling die na jaren die student weer tegenkomt. De student dankt hem voor zijn advies van destijds. Hij gelooft weer en gaat naar de kerk.

Maar zulke adviezen helpen niet altijd. Jannie voelt zich onbegrepen en gekwetst. Zij heeft wel degelijk gewild. Ten diepste wil zij nog. Ze voelt zich alleen machteloos. Dat gevoel wordt nu nog sterker. Misschien heeft Jan toch gelijk dat zij niet wil. Misschien is dat wel haar lot ... Johan wordt lid van een christelijke vereniging. Vooral de bijbelkring doet erg haar best. Johan waardeert dat, maar wordt niet geraakt. Tenslotte blijft hij weg. Hij wil deze goede vrienden niet langer lastig vallen. Stel dat één van hen door zijn ongelooft ook gaat twijfelen. Het is - in deze beide situaties - dus niet het gebrek aan bijbelkennis, gebed, goede gesprekken of de omgeving van universiteit of hogeschool die ervoor zorgde dat er geen geloof ontstond. Maar waar komt dit dan wel vandaan?

Waar komt het ongelooft vandaan?

Vaak dateert het ongelooft van een christelijke student al van de leeftijd van 13 à 14 jaar. Zij sprak daar toen niet over, omdat ze al gauw merkte dat de dominee haar vragen

niet begreep en zij ze op den duur uit de weg ging. Als zij aan haar studie begint, is de twijfel achter de rug. Het goede gereformeerde gezin heeft dit niet kunnen voorkomen.

De twijfel werd inmiddels een betwijfelen of men zich nu echt aan het ongelooft wilde overgeven, met alle consequenties die dat hebben kon. Dáár heeft dat mooie gezin wel voor gezorgd en de universiteit kan dát niet verhinderen. De christelijke studentenvereniging spint aan deze draad voort, maar het mag niet baten.

Oorzaak?

Waar komt het ongelooft vandaan? Als je ziek bent, valt de oorzaak soms moeilijk te achterhalen. Als je psychisch niet in orde bent, is het nog moeilijker om een verklaring te geven. Als het vertrouwen in de eeuwige God ontbreekt, wie zal dan zeggen waar dit vandaan komt? Jezus zegt dat wedergeboorte een wonder is (Joh. 3:8). Geloven is niet het gevolg van een methode met een voorspelbaar resultaat. Wie brengt de jongeren van de kerk eigenlijk tot geloof...?

Er zijn altijd al - midden tussen gelovigen in - mensen geweest die niet geloofden. Het viel alleen nauwelijks op. Men wachtte zich er wel voor om als ongelovige uit de kast te komen. Heel Nederland was christelijk, heel Europa. Discussies die de boventoon voerden, gingen over de verschillen tussen gelovigen, nauwelijks over die tussen gelovigen en ongelovigen of andersgelovigen. In de Bijbel komen we de ongelovige al tegen: “Er is geen God” (Ps.14 en 53). Zou

Dick Swaab dan toch gelijk hebben, als hij schrijft dat de ontvankelijkheid voor religie voor vijftig procent genetisch bepaald is (‘Wij zijn ons brein’, p389)?

Al met al blijkt het ongelooft bij sommige gereformeerde studenten een groot probleem te zijn, dat men niet altijd kan oplossen. Gelukkig is daar niet alles mee gezegd.

Onze antwoorden zijn niet de beste therapie voor de twijfel van een gereformeerde student

Uitdaging

Vaak plaatst een probleem je voor een uitdaging. Bijvoorbeeld in een relatie die je erg op prijs stelt. Je onderzoekt wat er aan de hand is. Meestal weet je dan ook wat je moet doen. Wat is er aan de hand met de student die twijfelt aan de betrouwbaarheid van het christelijk geloof?

Deze jongere toetst de houdbaarheid van de beweringen van kerkmensen. De psychiater H.C. Rümke schreef met betrekking tot twijfel over verbanden (‘Karakter en aanleg van het ongelooft’ & ‘Psychologie van de twijfel’, vgl. p43, 44). Bij twijfel worden verbanden losgewoeld. Je kunt al gauw zien welke verbanden een gereformeerde student loswoelt. Het verband tussen geloof en feiten. Veel kerkleden geloven in God, omdat wat in de Bijbel staat echt is gebeurd. Johan vraagt zich af, of de schepping wel heeft plaats gehad en of Jezus, als hij bestaan heeft, werkelijk is opgestaan. Een ander verband is dat tussen het dienen van God en de beloning

Wie brengt de jongeren van de kerk eigenlijk tot geloof...?

daarvoor. De ouders van Jannie dienen de Heer serieus en hebben veel voor hem over. Toch ondervinden zij veel tegenslagen

Wat ook een rol speelt, zijn de wonderen van de natuur. De moeder van Johan voelt in de bergen van Zwitserland God heel dichtbij.

Haar zoon vindt dit geen bewijs. “U gaat er al vanuit dat de Heer de wereld geschapen heeft en dáárom ervaart u hem als u opeens een prachtig uitzicht hebt.” Een belangrijk verband is ook dat tussen geloof en moraal. Leidt het christelijk geloof niet tot een hoger moreel niveau? De vader van Jannie is erg onder de indruk van Nelson Mandela. Zijn dochter heeft de indruk dat zulke christenen eerder uitzonderingen zijn dan regel. Zij noemt het seksueel misbruik in de rooms-katholieke kerk en haar broertje heeft gehoord dat dit ook in de vrijgemaakte kerk voorkomt.

Het is ondoenlijk om in dit ene artikel al deze kritiek te ontzenuwen. Het zou ook niet goed zijn. Het zou de indruk wekken, dat het christelijk geloof bestaat bij de gratie van menselijke antwoorden. Dat is niet het geval. Zelfs niet binnen de Bijbel. In Spreuken domineert dat het hem die God liefheeft goed zal gaan. In Prediker klinkt de klacht waarom het vaak andersom is. Psalm 88 eindigt met een vraag: “Waarom verstoot u mij?” Onze antwoorden zijn niet de beste therapie voor de twijfel van een gereformeerde student. Maar wat kun je dan wel doen voor die jongere, die je zo graag wilt bewaren bij het geloof?

Houden van

Mijn antwoord vind ik in het grote gebod. Dat wil zeggen dat je van die student houdt. Zij is je naaste, gemaakt naar de beeltenis van God. ‘Houden van’ is onvoorwaardelijk. Niet ervan uitgaande dat zij of hij zijn twijfel of zelfs haar ongelof wel een keer zal kwijtraken. Zoals je er ook niet altijd vanuit gaat dat die man of vrouw genezen zal. De ander accepteren zoals hij is. Inclusief alles wat jou kan afstoten:

die ziekte, die onuitroeibare lelijke eigenschap, die twijfel, dat ongelof.

Die liefde laat zich inspireren door jouw liefde voor God, doordat je Hem accepteert zoals Hij is. Dus ook: inclusief datgene wat jou in Hem stoort: dat Hij het lijden toelaat, dat Hij midden in zo’n serieuze en bijbelgetrouwe kerkgemeenschap de twijfel zijn gang laat gaan, het niet verhindert dat deze kerk van veelbelovende leden wordt beroofd.

Hoe kom of kwam jij als ambtsdrager, als werker in de kerk, aan die liefde voor God? Waarom houd je van een mens? Omdat die vrouw of man jou raakt. Liefde creëer je niet zelf. God vergelijkt zichzelf met mensen. Tegenover ons kan Hij niet anders. Waarom hebben wij Hem lief? Omdat Hij ons raakt. Daar gebruikt Hij veel middelen voor, verschillende middelen, afhankelijk van wie Hij voor zich heeft. Mooie middelen, waaraan je als gelovige gehecht bent geraakt, zodat het je pijn doet als die jongere jouw argumenten kraakt. Mooie bewijzen, maar wel gebrekige bewijzen. Niet omdat God onvolmaakt is, maar omdat ons kennen onvolkomen is. Nu nog wel.

Hanteren

Wij zouden het probleem van de twijfel graag willen oplossen. Dat kan dus niet. Zoals wij zoveel problemen niet kunnen oplossen: een scheiding, werkloosheid, dementie, armoede. Gelukkig leren wij van God wel om ze te hanteren. Dit geldt ook van de twijfel. De beste houding tegenover de twijfelende student is dat wij dat uitstralen: niet kunnen oplossen, er wel mee kunnen omgaan. Als je graag iets wilt bereiken bij zo’n jongere, biedt dat mijns inziens ook de beste kans. Om van bui-

Deze jongere toetst de
houdbaarheid van de
beweringen van kerkmensen

Wij zouden het probleem van
de twijfel graag willen oplossen

ten af geraakt te kunnen worden, moet je het afleren om controlefreak te zijn. Als je als werker in de kerk zo’n controlefreak bent, sta je je Boodschap in de weg. Als je zelf open wilt staan voor Hem, mag je veel zegen verwachten.

Als die zegen inhoudt dat de twijfelaar het geloof behoudt, zal dit vaak betekenen dat ook de twijfel gezegend wordt. Vaak worden losgewoelde verbanden vervangen door sterkere verbindingen en betere argumenten, die het langer uithouden en meer effect sorteren in de kringen waarin Johan en Jannie uiteindelijk hun werk doen. Dat is natuurlijk ook de functie van dat zo gewone menselijke verschijnsel van de twijfel, oftewel een gezonde dosis achterdocht.

Als enige fulltime studentenpredikant in de GKv heb ik in deze kerken een bijzondere plaats. In de ruim acht jaar dat ik dit werk in Groningen mag doen, heb ik nog meer ontdekt dat ook ik het probleem van de twijfel niet kan oplossen, alleen hanteren. Aan de

andere kant heeft dit hanteren, dus aanvaarden dat het probleem er is, mij ook laten zien dat het fenomeen studentenpastoraat ook voor een orthodoxe en actieve kerkgemeenschap als de onze geen overbodige luxe is. Graag wil ik voor zover mogelijk ten dienste staan van studenten en van degenen die niet altijd weten wat zij met studenten aanmoeten. Of dat nu als hand of voet gebeurt, maakt mij niet uit.

Aanbevolen literatuur

- Rietkerk, W.
Ik wou dat ik kon geloven (1993)
- Rietkerk, W.
In dubio (2000)
- McGrath, A.
Bruggen bouwen (1995)
- Boyd, G.A. & E.K.
Brieven van een scepticus (2001)
- Otten, W.J.
Het wonder van de losse olifanten (2000)

Gereformeerd Studentenpastoraat Groningen

Cursussen, waarbij studenten worden ingeleid in de Bijbel en in belangrijke documenten van de christelijke traditie, die hen kunnen helpen om als christen en als hoogopgeleide of wetenschapper bijdragen te leveren aan de hedendaagse samenleving in haar vele aspecten.

Belijdeniscatechisatie

Individueel pastoraat

Student- en kerkdiensten

www.studentenpastoraat groningen.nl

Afgeknapt op de kerk

Geen ruimte voor discussies

"Ik had niet het idee dat er iemand naar me luisterde"

Hij is twintig jaar en woont in Amsterdam, waar hij studeert en op de studentenvereniging zit. Een aantal jaar geleden vertrok hij uit het oosten van het land, waar hij opgroeide. Zowel aan de kerk als zijn gereformeerde basisschool heeft hij weinig goede herinneringen. Om niemand pijn te doen, vertelt hij hieronder anoniem zijn verhaal.

“Officieel sta ik nog ingeschreven in de GKv, maar daar ga ik al twee en een half jaar niet meer naar toe. Ik ben nog wel met het geloof bezig, maar ben er nog niet uit waar ik in moet geloven. Je zou me een agnost kunnen noemen. Ik heb voor mezelf nu de conclusie getrokken dat ik het totaal niet weet. Dit betekent niet dat ik nooit meer zal kunnen geloven, maar mijn keuze is nu dat ik het niet weet.

Ik ben nog wel lid van een vrijgemaakte studentenvereniging waar ik bij een bijbelkring zit. Als onderdeel van de kring houden we aan het begin altijd een high-low rondje. Hierin vertel je hoe het met je gaat, je hoogte- en dieptepunten van de afgelopen tijd. Daarna gaan we verder met een bijbelstudieboekje. Het persoonlijke aspect van de kring spreekt me meer aan. De theorie raakt me niet meer persoonlijk, het is net alsof je een studieboek leest dat je niets aan vindt.

Ik zat erg te twijfelen of ik me wel zou aanmelden voor een bijbelkring, maar ik ben blij dat ik het wel heb gedaan. Ik ervaar vooral het eerste deel van de avond als waardevol. Vooral omdat je met vrienden van je studie vaak oppervlakkig praat over hoe het nu gaat, terwijl de gesprekken op kring dieper gaan. Ik ben nog steeds op een bepaalde manier wel bezig met het geloof, dus ik vind het

niet vervelend er gesprekken over te voeren. Het is niet alsof ik verbitterd ben.

Gereformeerde opvoeding

Ik ben gereformeerd opgevoed en heb op een gereformeerd vrijgemaakte basisschool gezeten. Daarna ben ik naar een openbare middelbare school gegaan. En nu studeer ik dus in Amsterdam en ben ik lid van de vrijgemaakte studentenvereniging GSVA. Waarom ik op een vrijgemaakte studentenvereniging zit terwijl ik ben afgeknapt op de vrijgemaakte kerk?

Sommige mensen zeggen het voor de grap, maar bij mij is het echt zo gegaan: ik moest. Ik werd gedwongen door mijn ouders. Thuis

ging ik op een gegeven moment niet meer naar de kerk. Ik was daar vrij duidelijk in. Mijn ouders wilden dat ik bij hen in de buurt bleef wonen na de middelbare school, maar ik zei: als ik hier moet blijven wonen, onttrek ik me aan de kerk en word ik atheïst. Dat leek ze ook geen goed plan. Dus toen ben ik naar Amsterdam verhuisd. Mijn ouders zeiden toen dat ik me beter bij een studentenvereniging kon aansluiten, zodat ik niet alleen in de nieuwe stad zou zijn. Dus toen kwam ik bij GSVA terecht. Een studentenvereniging was dus een voorwaarde.

Mijn zus had goede ervaringen met een vrijgemaakte vereniging en hoewel het me niets

Ik ben nog steeds op een bepaalde manier wel bezig met het geloof

leek - die ontgroeningperiode en dat studentikoze gedrag waarbij uit de hoogte wordt gedaan kon ik op dat moment niet zo goed hebben - ben ik toch lid geworden. En uiteindelijk was het novitiat (de ontgroeningperiode) toch wel waardevol.

Begin van mijn twijfel

Op het moment dat ik naar de openbare school ging, is mijn twijfel begonnen, met name in de derde en vierde klas. Op de basisschool had ik het niet naar mijn zin, ik had weinig vrienden en werd gepest. Ik was blij dat ik daar vandaan ging. Er was wel een gereformeerde middelbare school maar ik ben toch naar een openbare middelbare school gegaan. De uiteindelijke reden daarvoor was dat ze daar een vwo-plus klas hadden. Ik ben slim, dus dit was een mooie aanleiding om niet met mijn oud-klasgenoten naar de middelbare school te gaan.

Op de middelbare school maakte ik nieuwe vrienden. Maar op een gegeven moment kwamen de onderwerpen als 'evolutie' ter

sprake. Op de basisschool hoorde ik altijd dat alleen de schepping waar was en ook op catechisatie was dit het geval. Mensen keken me raar aan als ik over de evolutie begon, want iedereen begrijpt toch dat de mens niet van de aap kan afstammen? Maar in mijn studieboeken las ik totaal wat anders. Ik haalde op catechisatie argumenten uit mijn studieboeken en andersom, maar ik had niet het idee dat er iemand naar me luisterde. Toen ben ik zelf maar gaan lezen en de materie bestuderen. Ik heb met allerlei mensen discussies gevoerd op internetfora en per mail. Want voor mij is het te kortzichtig om te denken dat de evolutietheorie op een borrelavondje is verzonnen. De hele huidige biologie is hierop gebaseerd. Dat kun je niet wegedeneren met: het kan niet want het staat niet in de Bijbel.

Als je kijkt naar christelijke hoogleraren zul je niemand ontdekken die de evolutietheorie helemaal ontkent. Ze zien de schepping en de evolutietheorie niet als tegenstrijdigheid. Ik kon deze mening binnen de kerk niet kwijt, want de schepping is heilig.

Ergeren aan standpunten

Maar waar ik me minstens zo aan kon ergeren, waren standpunten over vrouwen en homoseksuelen. Vrouwen mochten niet in het ambt. Daar heb ik hele discussies over gevoerd, maar er was geen ruimte om er goed over te praten, want dat het niet mag, is nou eenmaal zo. En ook homoseksualiteit is slecht volgens de kerk. Om dit aan te tonen, worden bijbelteksten gebruikt die voor meerdere interpretaties vatbaar zijn. Ik kan dit niet rijmen met een liefdevolle God die mensen zou maken die doodongelukkig zijn omdat ze een geaardheid hebben die niet door medechristenen wordt geaccepteerd. Op de vereniging kan ik er wel over praten. Hier zijn mensen van mijn niveau

die de discussie wel aandurven. En soms zijn we het eens, maar soms ook niet. Dat hoeft geen probleem te zijn.

Drie aspecten van de dienst

Op religieus gebied kon ik mijn ei niet kwijt in de kerk. Volgens mij kun je uit een dienst de volgende drie aspecten halen: samenkomst, lofprijzing en prediking. Nu is het zo dat ik geen van deze aspecten vond bij mijn ouders in de kerk.

Ik had geen vrienden in de kerk en niemand gaf er wat om dat ik daar in de kerk zat. Dus zat ik week in week uit naast mijn ouders in de bank. Voor de samenkomst ging ik dus niet. Ook de lofprijzing vond ik bedroevend. Het orgelspel is daar zo slecht. Nog steeds kan ik niet naar orgelconcerten luisteren

Ik kon deze mening binnen de kerk niet kwijt, want de schepping is heilig

omdat ik er vanuit de kerk negatieve associaties mee heb. Het is wel eens aangekaart en gevraagd of ze organisten konden inhuren. Maar dat kon niet volgens de regels. Muziek maken doe je voor God dus daarvoor hoef je niet betaald te worden. Hoe het dan met een dominee zit, weet ik niet.

Tot slot heb je de lering.

Om diverse redenen hebben we veel gastsprekers gehad. Als ze dan spreken, wil je in hun preek graag horen dat ze ervoor hebben gestudeerd. Dat was helaas vaak niet het geval. Ik wil graag iets horen waar ik iets aan heb, waar ik iets van kan leren. Dat ontbrak.

Eenrichtingsverkeer

Je weet hoe dat gaat bij ergernissen, het gaat van kwaad tot erger. De hele opzet van een dienst is volgens mij achterhaald. Er is een man die de rest vertelt hoe het in elkaar zit. Dit stamt uit de middeleeuwen waarin de dominee de geletterde is en de gemeente uitlegt hoe het zit. Maar tegenwoordig kunnen de meeste mensen lezen. Daarom zou ik graag willen dat de kerkdienst er anders uitziet en dat er ruimte is voor een gesprek en eigen ruimte. Maar dat kan niet. De dominee staat een half uur te preken en dan haak ik af.

In Amsterdam ben ik wel eens naar een kerkdienst geweest. Een deel van mijn vereniging zit hier ook in de kerk. De muziek is hier een stuk beter en ook de sprekers zijn moderner. Daarnaast ervaar ik hier meer gemeenschap.

Als je hier binnenkomt, word je aangesproken door mensen van allerlei leeftijden die vragen wie je bent, waar je woont, enzovoorts. Dat is echt pure interesse en het is fijn te ervaren dat het ook anders kan. Toch is hier

de manier van prediking ook eenrichtingsverkeer en het doet me niet zo veel.

En ik heb er moeite mee om uit volle borst teksten als 'Heer u bent mijn leven, de grond waarop is sta' mee te zingen. Ik zie dan mensen om mij heen uit volle borst meezingen,

maar mij gaat dat niet zo makkelijk af. Wat je zingt, is best wel gewichtig en ik kan het niet uitspreken omdat voor mij nu niet geldt dat God mijn leven is. Hoe

dit voor andere mensen is, weet ik niet, maar ik denk dat niet iedereen deze tekst uit volle overtuiging kan meezingen. Hoewel het me prachtig lijkt als het wel zo zou zijn.

Nuance

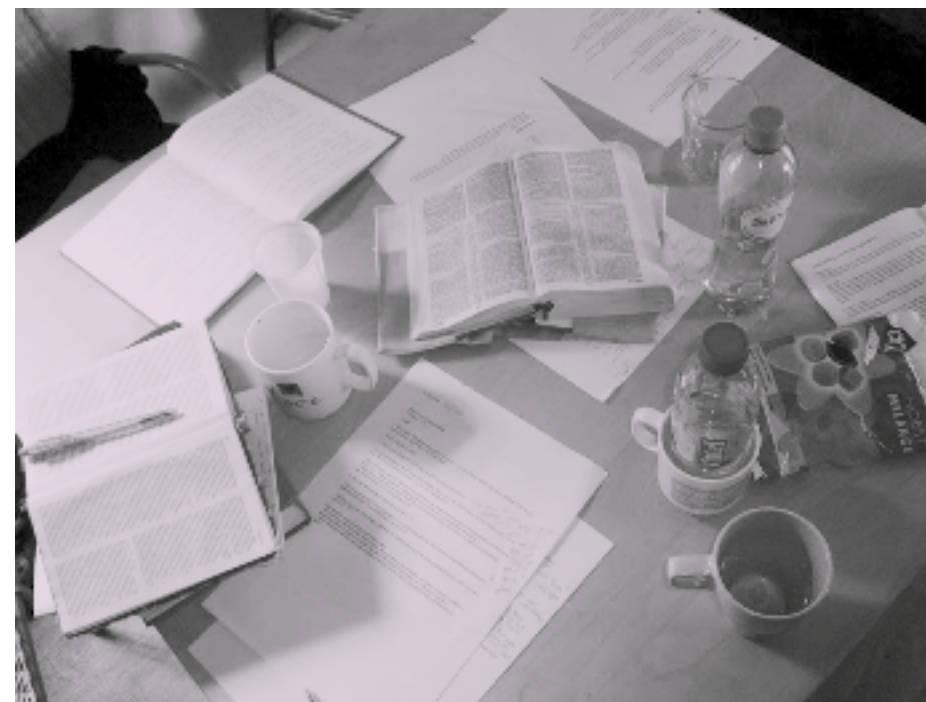
Mijn uiteindelijke twijfels zijn voortgekomen uit andere twijfels, namelijk over de waarheid van de schepping. Als jou van kinds af aan wordt aangeleerd dat alles in de Bijbel waar is en je komt er dan door middel van zelfstudie achter dat dit toch echt niet het geval is, dan verlies je al je fundamenten. De nuance is mij nooit aangeleerd. De teksten

van de schepping zijn net zo belangrijk als de teksten van de opstanding van Jezus. En de teksten waarin staat dat de zon om de aarde draait, zijn net zo belangrijk als de teksten van de schepping. Maar als dan uit de wetenschap blijkt dat de aarde om de zon draait, wie zegt mij dan dat de schepping wel klopt? Als de schepping net zo letterlijk blijkt als geschreven, wie zegt mij dat Jezus dan ook net zo letterlijk is opgestaan als geschreven?

Terwijl veel zekerheden wegvielen, heb ik nog een tijd lang vastgehouden aan de kernwaarden van het geloof: Heb je naasten lief als jezelf en God boven alles. Maar als ik rationeel niet meer bij God weet te komen, wat

De dominee staat een half uur te preken en dan haak ik af

Maar als ik rationeel niet meer bij God weet te komen, wat blijft dan over?

Voor mij is bijbelstudie doen alsof ik een studieboek lees dat ik niets aan vind

blijft dan over? Het gevoel, de emotie, de overtuiging? En wat als die ontbreekt, als je de aanwezigheid van God niet meer merkt in je leven, wat dan?

Ik hoop dat er in de toekomst meer aandacht wordt besteed aan hoger opgeleiden in de kerk. Er moet ruimte zijn om meer dingen te bespreken dan enkel de catechismus. Nu heerst er een soort norm waar iedereen aan voldoet. Iedereen wil kinderdoop, iedereen

geloofd de schepping, niemand heeft twijfels of andere meningen en mocht dat al zo zijn, dan 'snappen ze het gewoon nog niet zo goed'. Er is niet één waarheid, er moet in de kerk ruimte zijn voor nuance. Bovenal moet er een goede vertrouwenssfeer zijn waarin echt iedereen kan zeggen wat hij wil. Ik had de pech dat ik die destijds niet heb kunnen vinden. Dat is waarschijnlijk nog wel het belangrijkste geweest."

”

Studentenvereniging VGS

"Er is ruimte voor twijfel over het geloof"

Teun-Pieter de Snoo

Teun-Pieter de Snoo is algemeen adjunct in het Dagelijks Bestuur van VGS-Nederland. Hij studeert Neurobiology aan de Universiteit van Amsterdam en is lid van GSVA Petrus Plancius. 's Zondags is hij vaak in de Tituskapel in Amsterdam-Zuidwest te vinden.

Waarom ben ik lid van een studentenvereniging?

Op de studentenvereniging heb ik niet alleen nieuwe vrienden leren kennen, maar vind ik vooral een plek om te reflecteren. Een plek om samen verder na te denken over mijn opvoeding, mijn studie en mijn toekomst. Ik vind het erg verbredend, omdat er verschillende opleidingen en achtergronden bij elkaar komen. Bovendien is het natuurlijk prachtig om af en toe aan het eind van een zware studiedag een feestje te bouwen met andere studenten.

Wat voor studenten zijn lid van VGS-verenigingen?

De VGS-verenigingen hebben vrijgemaakte wortels, maar trekken tegenwoordig studenten van allerlei pluimage aan. De meeste studenten zijn christelijk opgevoed, maar er is een opvallend grote diversiteit op de verenigingen. Studenten oriënteren zich op wie ze zijn en hoe ze in het geloof staan. Er is binnen VGS-verenigingen ruimte voor twijfel over het geloof, maar er staan ook veel mensen voor je klaar om je te helpen. Op de VGS-verenigingen is veel aandacht voor welke relevantie het geloof voor je studie heeft. Naast bijbelkringen worden er lezingen en debatten georganiseerd.

Wat onderscheidt VGS-verenigingen van andere christelijke studentenverenigingen?

Dertig jaar geleden was er in vrijwel elke studentenstad een evangelische, reformatische en gereformeerde studentenvereniging te vinden. Later is daar Navigators bijgekomen.

Alle studenten behoren inmiddels tot de post-verzuilingsgeneratie en bovenstaand onderscheid vervaagt dan ook snel. De studentenvereniging C.S.F.R. kenmerkt zich vooral door haar academische karakter. Lezingen staan daar hoog in het vaandel. Navigators en Ichthus hebben een evangelisch karakter, op deze verenigingen staat (persoonlijke) geloofsgroei

meer centraal. VGS-Nederland bevindt zich van oudsher tussen deze uitersten. Enerzijds is

er veel ruimte voor academische vorming, anderzijds zijn er activiteiten zoals praise&prayer-avonden die zich meer op het geloofsleven richten.

Welke rol hebben studentenverenigingen in de kerk?

De VGS-verenigingen hebben in de meeste steden een goede band met de plaatselijke gereformeerde kerken. Nu de verenigingen ook open zijn voor studenten uit andere kerkgenootschappen is er ook contact met andere kerken.

Studenten hebben vaak jeugdig enthousiasme en zijn de toekomst van de kerk. In de meeste steden doen de studenten actief mee binnen de gemeente. In Leiden organiseert de studentenvereniging bijvoorbeeld jaarlijks een sing-in voor de plaatselijke gemeente.

Ik denk dat in de kerken een grotere waardering van wetenschap mag komen. Wetenschap wordt vaak als eng ervaren, doordat radicalen als Richard Dawkins en Dick Swaab de (christelijke) media halen. God roept de mens in Genesis op de aarde te beheren en daar hoort wetenschap bij. Deze christelijke roeping tot studeren mag wat mij betreft een grotere aandacht krijgen.

Welke rol hebben christelijke studentenverenigingen in de maatschappij?

Studenten staan midden in de wereld en komen met veel studenten in aanraking die nog nooit van Jezus hebben gehoord. Studenten mogen laten zien dat het geloof relevant is, ook voor intellectuelen. De Amerikaanse socioloog en jurist Terence Halliday vertelde mij eens dat er voor christelijke studenten drie opties zijn om in het leven te staan.

Je kunt je richten op je innerlijk christelijk leven, de piëtistische levenswijze. De focus ligt vooral bij bijbellezen en gebed. Nadeel hiervan is dat medestudenten minder snel in

aanraking met het christelijk geloof komen, doordat christelijke studenten zich afsluiten voor hun omgeving om 'stille tijd' te hebben. Ook treedt er vaak een

scheiding op tussen het christelijke en intellectuele leven.

De tweede optie is het focussen op intellectuele bedreigingen van het christelijk geloof, de zogeheten apologetische levenswijze. Voordeel is dat het intellectuele en christelijke leven niet gescheiden worden, maar de apologetische houding kan ook defensief worden en mist vaak uiteindelijk de verwondering over de grootsheid van de schepping. Terence Halliday raadde me echter een derde optie aan, namelijk die van de dialoog. Christelijke studenten zouden wat Halliday betreft op hetzelfde intellectuele niveau in gesprek moeten gaan over het geloof, als het niveau waarop zij college krijgen. Dat is een insteek die ook bij VGS-verenigingen te vinden is. Het is een proactieve houding en houdt rekening met de intellectuele en creatieve gaven van studenten en docenten. We-

tenschap is niet eng, maar een kans om steeds meer over God en zijn schepping te leren.

Een mooi initiatief wat dit betreft is het Veritas-forum.

Op deze bijeenkomsten gaan wetenschappers en prominenten met verschillende levensbeschouwingen met elkaar in debat over grote levensvragen.

De maatschappelijke betrokkenheid van VGS-verenigingen gaat trouwens verder dan intellectuele discussies. Zo zijn veel studenten betrokken bij Happietaria, een vrijwil-

Studenten hebben vaak jeugdig enthousiasme en zijn de toekomst van de kerk

Studenten mogen laten zien dat het geloof relevant is, ook voor intellectuelen

Studenten oriënteren zich op wie ze zijn en hoe ze in het geloof staan

ligersrestaurant dat geld ophaalt voor het goede doel.

Wat zou de kerk voor studentenverenigingen kunnen betekenen?

Gelukkig krijgen studenten in veel kerken een actieve rol toebedeeld. Menig commissie of beamteam is gevuld met studenten. De kerk is een belangrijke plek, omdat er ontmoeting is met andere leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus. Ik denk dat het belangrijk is dat de kerk de gaven van studenten erkent en die een plek binnen de gemeente geeft. Kerken mogen studenten er anderszins best op aanspreken als zij niet integreren binnen de gemeenschap. Daarbij is het denk ik van belang dat de kerk weet wat er in de wetenschap speelt. Discussies gaan vaak over gepasseerde stations zoals evolutie of klimaatverandering, terwijl deze zaken voor studenten geen punt van discussie zijn. Thema's als genetische modificatie en het sterk opkomende naturalisme verdienen veel meer aandacht.

De kerk zou een grotere rol kunnen spelen bij

Wetenschap is niet eng, maar een kans om steeds meer over God en zijn schepping te leren

het opvangen van afgestudeerden, die geen lid meer van een studentenvereniging zijn. Deze mensen hebben lang niet altijd een sociaal vangnet. Bovendien zijn er grote verschillen tussen de kerken in studentensteden en op het platteland. Er zijn veel afgestudeerden die hier tegenaan lopen en niet kunnen aarden in de dorpskerk. Het lijkt me belangrijk dat dit door de kerken erkend wordt en dat de stads- en dorpskerken hier over in gesprek gaan.

den die hier tegenaan lopen en niet kunnen aarden in de dorpskerk. Het lijkt me belangrijk dat dit door de kerken erkend wordt en dat de stads- en dorpskerken hier over in gesprek gaan.

Hoe zie ik de toekomst van VGS-Nederland?

In de toekomst zie ik in elke studentenstad een gereformeerde studentenvereniging, waar studenten een plek hebben om het christelijk geloof te contextualiseren en te vernieuwen. Dat vind ik een mooie vertaling van gereformeerd: vernieuwend. Dat is precies wat er op de verenigingen gebeurt. Het geeft studenten de kans op een christe-

lijk, verbredend en actief studentenleven. In de verkillende, geseculariseerde studentenwereld van vandaag is een warme vrienden-groep relevanter dan ooit.

In de kerk is er ontmoeting met andere leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus

Bijbel op bezoek Ontmoeting tussen uitersten

Hans Schaeffer

“Met elkaar één lichaam vormen” (1 Kor. 12:20)

Heb je het over kerk dan heb je het over ontmoeten. De kerk is waar je God ontmoet en waar je elkaar als christenen onderling ontmoet. Hoe beleven studenten hun kerk-zijn? Op zondag zijn ze vaak overal en nergens. Soms bij hun ouders, soms bij vrienden, soms in hun eigen woonplaats. Bovendien gaan ze met enige regelmaat kijken bij vrienden en studiegenoten die lid zijn van andere kerkgenootschappen. Kortom: wie ontmoeten deze studenten eigenlijk?

Vooropgesteld dat studenten in al deze verschillende kerkdiensten God ontmoeten, ervaren zij met heel verschillende mensen 'gemeenschap'. Studenten zijn bij uitstek flexibel en hun contacten zijn enorm divers. Ze zijn mobiel (Ov-kaart), zijn niet gebonden aan vaste structuren. Ze zijn nieuwsgierig, en geïnteresseerd in hoe andere kerkdiensten worden vormgegeven. Sommigen zijn lid van een studentenvereniging (Ichthus, VGS, Navigators). Als die band goed en intensief is, ervaren ze deze studentengemeenschap soms als hun 'kerk'.

Vloeiende vormen

Voor ambtsdragers is het haast een automatische reflex om bij 'kerk' te denken aan een vastomlijnd instituut. Helder afgebakende grenzen. Sinds jaar en dag vastgestelde aanvangstijden. Commissies, ambten, taakgroepen, wijkindeling. Deze vastheid van structuur staat dan gemakkelijk tegenover de vloeiende vormen van kerk-zijn zoals studenten dit kunnen beleven. In de bezinning op kerk-zijn worden deze twee uitersten soms tegen elkaar uitgespeeld. Ook in de beleving van kerkgangers kan gemakkelijk een scherpe tegenstelling ontstaan, waarbij de 'andere' kerk-beleving wordt afgeserveerd. Het hoofdstuk uit Paulus' brief aan de Korintiërs wijst een andere weg. Hij gebruikt het

beeld van het lichaam voor de kerkgemeenschap. De Bijbel gebruikt ook nog andere beelden: huis, tempel, kudde. Al deze beelden van de kerk hebben beide kanten in zich. Een lichaam leeft, is organisch, is een 'bezielde verband'. Een lichaam is niet statisch of star, maar evenmin grenzeloos open. Een huis is meer dan een verzameling stenen; als het goed is leeft het. De tempel is vol bedrijvigheid en mensen lopen in en uit. Een kudde is op weg, onderweg naar grazige weiden, maar ze loopt niet in slagorde.

Leren kennen

Het is mijn overtuiging dat kerk-zijn niet zonder 'instituut' en vastheid kan. Maar als we het belangrijk vinden dat de kerk als lichaam functioneert, heeft de kerk nog wel wat te doen voor studenten. Want in alle flexibiliteit en openheid die studenten koesteren, schuilt voor de kerk het gevaar van verwaarlozing: laat ze maar hun eigen gang gaan. Terwijl wij geloven dat dat grote aantal heel diverse delen samen toch één lichaam vormt. Het is de vraag voor de kerk: willen wij deze (post)moderne studenten ontmoeten, leren kennen? Wil ik werkelijk met hen 'zoals zij nu in hun leven, in de wereld en in de kerk staan' één lichaam vormen?

Dat is de weg die nog veel verder voert: de weg van de liefde.

Bijbelstudie op VGSU

Samen God ontdekken

Spanning tussen theorie en geloofsbeleving

Mirjam Hempenius

Bijbelstudie op de VGSU (Vereniging van Gereformeerde Studenten te Utrecht) is niet zo vanzelfsprekend als de huidige leden dit nu vinden. De hele geschiedenis is er een continue discussie over de vraag of bijbelstudie een taak van de kerk is of dat dit binnen de vereniging moet plaatsvinden. Ongeveer vijftien jaar geleden is besloten dat dit wel binnen de VGSU hoorde en sinds die tijd is het steeds meer geïmplementeerd en een echt belangrijk onderdeel geworden van het verenigingsleven.

Vijf jaar geleden is de eerste bijbelstudiecommissie ontstaan die de taken van het bestuur overnam. Dit takenpakket is de laatste jaren steeds verder uitgebreid en heeft vorig jaar zelfs geleid tot een pilot met een meerjarenplan in samenwerking met IFES. De plaats van bijbelstudie op de VGSU is constant aan verandering onderhevig en door mijn rol binnen de bijbelstudiecommissie heb ik deze van dichtbij mogen meemaken.

Over bijbelstudie, de invulling en de plaats ervan binnen de VGSU wordt veel nagedacht en dit wordt constant besproken. Het doel van bijbelstudie staat als volgt geformuleerd in onze visie op bijbelstudie:

Door het werk in onze commissie willen we leden van de VGSU faciliteren en stimuleren in het actief bezig zijn met persoonlijk geloof. Dit willen we doen vanuit de overtuiging dat een leven met God het belangrijkste is en dat iedereen daar op zijn/haar eigen manier in kan groeien en daarin de ondersteuning nodig heeft van medechristenen. (Bijbelstudiecommissie 2010-2011)

Verlangen

Met andere woorden: bijbelstudie kan

alleen bestaan vanuit een verlangen om te leven met God. Dit betekent niet dat we van elk lid verwachten dat hij of zij een levend geloof heeft, maar wel dat het verlangen er is om God beter te leren kennen en steeds meer met Hem te leven. Alle activiteiten die de VGSU organiseert op het gebied van bijbelstudie worden getoetst aan dit doel en worden gedaan vanuit afhankelijkheid van God. Zelf denk ik ook dat dit het allerbelangrijkste is aan bijbelstudie houden: je afhankelijk weten van God en de bereidheid hebben om met Hem te leven.

Ik zou willen dat dit verlangen ook in elk lid afzonderlijk leeft, zodat we dit enthousiasme kunnen delen en elkaar daarin kunnen meenemen. Helaas is dit niet het geval en ervaart niet iedereen het geloof op deze manier. Dit maakt het soms moeilijk om met elkaar op één lijn te komen. Leden die heel enthousiast zijn, willen meer en willen vaak nieuwe dingen, waarbij ze wel moeten oppassen dat ze hierbij niet voorbij lopen aan leden die het geloof op een andere manier beleven.

Daarnaast wordt er de laatste jaren een discussie gevoerd over het gereformeerde karakter van de vereniging. Het is voor ons

nu niet volledig duidelijk meer wat gereformeerd zijn precies inhoudt en hoe we dit vorm kunnen geven op de VGSU. Betekent gereformeerd zijn dat we degelijke bijbelstudies moeten doen? Wat is de verhouding tussen ratio en emotie? En hoe vertalen we dit naar ons verenigingsleven en de bijbelstudie-avonden?

Als commissie hebben wij hier destijds een duidelijke visie op geformuleerd: we wilden de Bijbel bestuderen om naar Gods stem te luisteren en dit vervolgens in ons leven te implementeren. Niet alleen horen, maar ook doen! We hadden veel ideeën en idealen en probeerden de vereniging hierin mee te krijgen, wat alleen mogelijk was door in gesprek te blijven. Hierin hebben wij ook fouten gemaakt: door een nieuw idee niet goed te communiceren, zette een aantal leden de haken in het zand, waarop een felle discussie volgde. Hiervan hebben we moeten leren dat luisteren naar en in gesprek gaan met de verschillende leden echt essentieel is, voordat er zomaar dingen gewijzigd kunnen worden in de manier van bijbelstudie houden.

Gevaar

Het is niet altijd gemakkelijk om als studenten samen bijbelstudie te doen. Als je gaat studeren, verandert je leven in korte tijd veel en je wordt ineens uit je veilige structuren gehaald waarbinnen alles vaak duidelijk was: je ging met je ouders mee naar de kerk, volgde catechisatie en zat op een gereformeerde middelbare school. Wanneer je gaat studeren, ga je op jezelf wonen, zitten er op de universiteit niet alleen maar christenen en leer je kritisch te kijken naar alle informatie die je tegenkomt. Dit kan leiden tot twijfel aan het christelijk geloof en de waarheid en

zeggen van de Bijbel. Het gevaar bestaat dan dat bijbelstudie een theoretische discussie wordt. Aan de andere kant bestaat ook het gevaar dat bijbelstudie alleen nog maar over het hier en nu gaat (wat zegt God tegen mij nu persoonlijk) zonder te onderzoeken in welke context de tekst geschreven is en wat er precies staat.

Deze twee extremen komen beide voor binnen de VGSU, zodat de uitdaging wordt om vanuit een kritische houding de Bijbel zo te bestuderen dat duidelijk wordt wat God tot ons wil zeggen. Ik denk zelf dat hier ook juist de meerwaarde ligt van samen bijbelstudie doen: de Bijbel wordt van meerdere kanten belicht, waardoor deze nog meer kan spreken.

Structuur en plaats

Om een beeld te geven van hoe de bijbelstudie op de VGSU eruit ziet, zal nu een korte beschrijving volgen: aan het begin van elk collegejaar worden kringleiders gevraagd, zij gaan in duo's een groep leiden. Elke groep bestaat in totaal uit ongeveer zeven leden (inclusief kringleiders) en komt elke twee weken samen om te eten, bij te praten en bijbelstudie te houden. De invulling van de bijbelstudies wordt aan elke groep vrijgelaten en het verschilt ook per jaar in welke mate er materiaal aangeboden wordt vanuit de commissie. Soms worden er alleen thema's en mogelijke bijbel passages aangedragen, andere jaren is er materiaal geschreven door de bijbelstudiecommissie dat al vrijwel klaar was om te gebruiken.

Naast de bijbelstudies elke twee weken, is er ook een aantal keer per jaar een plenaire bijbelstudie. Soms wordt een externe spreker uitgenodigd, andere avonden wordt een

praise&prayer georganiseerd. Het is mooi om als hele vereniging bij elkaar te zijn om samen God meer en meer te ontdekken. De bijbelstudies nemen dus een belangrijke plaats in binnen de vereniging. Dit blijkt ook uit het feit dat nagenoeg alle eerste- tot vierdejaars bijbelstudie binnen de VGSU volgen.

Kringleiders en commissie

Elke groep wordt geleid door twee kringleiders, met als gevolg dat de verantwoordelijkheid voor de groep op die manier gedeeld wordt. Voor mij is de ideale situatie dat kringleiders niet alleen faciliteren (ervoor

Wat is nu mooier dan zelfstandig te worden in volledige afhankelijkheid van God?

zorgen dat de groep op tijd bij elkaar komt en dat er gekookt wordt), maar dat deze ook een geestelijk leider van de groep is. Dit is misschien een zware term, maar hiermee bedoel ik dat de kringleider een leidende rol heeft in de bijbelstudie en op geestelijk gebied een voorbeeldfunctie heeft voor de groep. Hier hoeft de kringleider geen superchristen voor te zijn, maar mag juist door een open houding laten zien hoe mooi of moeilijk geloven soms kan zijn.

Omdat dit absoluut geen gemakkelijke taak is, biedt de bijbelstudiecommissie de kringleiders ondersteuning. Allereerst worden de kringleiders gecoacht door leden van de commissie. De coach houdt de kringleiders scherp door ze hun persoonlijke doelen en de doelen van de groep voor dat jaar telkens voor ogen te houden. Als er moeilijkheden zijn binnen de groep kunnen deze met de coach besproken worden. Naast coaching worden er ook trainingen aangeboden. Dit zijn avonden die specifiek gericht zijn op bepaalde vaardigheden; bijvoorbeeld een training over het opzetten van een bijbelstudie. Als derde maken we als VGSU ook gebruik van intervisie. Deze vorm

is met name gericht op groepsprocessen, het uitwisselen van ervaringen met andere kringleiders en het samen zoeken naar oplossingen. Deze activiteiten worden allemaal georganiseerd vanuit de bijbelstudiecommissie, die uit zes personen bestaat. De commissie en het bestuur krijgen op hun beurt weer ondersteuning vanuit IFES. De plaatselijke studentenwerker heeft zo nu en dan contact met het bestuur om haar te helpen de vereniging op een christelijke manier te besturen. De bijbelstudiecommissie heeft ook gesprekken met studentenwerkers, bijvoorbeeld over de visie op bijbelstudie.

Het is heel fijn als iemand extern meekijkt en vragen stelt over de dingen die wij doen en met frisse ideeën komt. Ook biedt IFES conferenties ter ondersteuning aan, specifiek voor kringleiders en coaches. Tijdens deze conferentie worden onder andere hele praktische workshops gegeven over het leiden van een bijbelstudie of bijvoorbeeld het coachen van kringleiders.

Andere VGS-verenigingen

Ondertussen heeft onze structuur de interesse gewekt van IFES en is studentenwerker Bram van Putten met ons in gesprek gegaan of wij niet als pilot wilden dienen voor andere (gereformeerde) verenigingen. Hij zag dat studenten binnen een vereniging veel kans krijgen om zich te ontwikkelen, ook als kringleiders. Dit heeft niet alleen een functie binnen een studentenvereniging, waar men gemiddeld zo'n vijf jaar actief lid is, maar juist ook in de toekomst in de kerk. De VGSU-kringleiders zijn na twee jaar voldoende toegerust om in de kerk aan de slag te kunnen als kringleider. De commissieleden zouden binnen de kerk weer een coachende rol kunnen aannemen, omdat zij als student hier al mee hebben geoefend.

Laten we blijven bidden dat Gods werk zichtbaar wordt op de (gereformeerde) studentenverenigingen

Uiteindelijk is het doel van de pilot om deze structuur ook aan andere VGS'en aan te bieden. In zekere zin lijken de bijbelstudies op verschillende gereformeerde verenigingen wel op elkaar: alle verenigingen willen inhoudelijk sterke bijbelstudies houden, wat ook binnen het gereformeerde karakter past. Tegelijkertijd herkennen veel verenigingen de spanning tussen de theoretische bijbelstudie en de beleving van het geloof in het dagelijks leven.

Wat duidelijk verschilt, is de structuur waarbinnen de bijbelstudies gehouden worden. De meeste verenigingen hebben één kringleider per groep. De organisatie van de bijbelstudie is bij veel VGS'en nog een taak van het bestuur, terwijl andere verenigingen hier een aparte commissie voor hebben. Ook de taak van de kringleider is per vereniging anders. Dit wordt aan de ene kant veroorzaakt door een verschillende visie op bijbelstudie(kringen), aan de andere kant door het feit of er een bijbelstudiecommissie bestaat en wat deze aanbiedt aan en verwacht van de kringleiders.

De kringleider hoeft geen superchristen te zijn; een open houding kan laten zien hoe mooi of moeilijk geloven kan zijn

Als VGSU lopen wij voorop als het gaat om het vormgeven van bijbelstudies en de ondersteuning van kringleiders. Dit heeft de laatste jaren zijn vruchten zeker afgeworpen. Om die reden zal het meerjarenplan dat nu door de VGSU geschreven is, waarschijnlijk als voorbeeld aan andere verenigingen voorgelegd worden.

Mijn terugblik

Ik ben ondertussen vijfdejaars lid van de VGSU en ga binnenkort de overstap maken naar een huiskring van de kerk. Ik ben zelf heel blij met alles wat ik heb mogen doen binnen de vereniging op het gebied van de bijbelstudies. Eerst ben ik twee jaar kringleider geweest en daarna heb ik me twee jaar mogen inzetten binnen de bijbelstudiecommissie. Vooral in die laatste twee jaren heb ik God heel sterk aan het werk gezien en ons zien gebruiken. Het was mooi om kringleiders te kunnen coachen, om bijbelstudies te

schrijven en om onze idealen vorm te geven. Tegelijkertijd kon het ook moeilijk zijn om om te gaan met weerstanden binnen de vereniging of om een leidende rol te

hebben terwijl je zelf dorheid ervaart. Maar door alles heen heb ik wel gezien dat God aan het werk is binnen de VGSU. Dat studenten enthousiast zijn voor Hem en samen met Hem willen leven. Tijdens je studententijd leer je zelfstandig worden en wat is nu mooier dan zelfstandig te worden in volledige afhankelijkheid van God? Laten we blijven bidden dat nog veel studenten mogen ontdekken hoe goed het is om met Hem te leven en dat Gods werk zichtbaar wordt op de (gereformeerde) studentenverenigingen.

Column

Zout in de preek!

Jan T. Oldenhuis

D'r lag een plankje op de preekstoel met een aantal houten schotjes er op. De dominee had het keurig naast zich vóór op het randje neergezet. Zo kon echt iedereen het zien. Nieuwsgierigheid alom. Kennelijk was dat ook de bedoeling. In de preek werd het duidelijk: hij zette de schotjes allemaal netjes overeind en toen tipte hij het eerste even met zijn vinger aan. En ja hoor: ze vielen allemaal om. Warempel! Hij wou maar duidelijk maken dat de ene zonde de andere uithaalde. O, dat ik. De preek was navenant. Iemand schoot me aan na de dienst en vroeg: studeren ze daar zes jaar voor in Kampen?

Soms maken we ons belachelijk. Juist als we het iedereen naar de zin willen maken.

D'r schoot me een tekst in de zin, die ik ooit bij een bevestiging van een predikant had horen gebruiken: Uw woord zij te allen tijde met zout besprengd. Zo stond het in de Statenvertaling (Col 4:6). Enkele flarden daarvan zijn mij nog bijgebleven. Daarvoor moet je minstens de zestig gepasseerd zijn. In de NBG vertaling stond dat het spreken nooit zouteloos mocht zijn. Dat heeft men wel opgevat als 'geestig'. Als Paulus dat bedoeld heeft, heeft hij zelf maar in één kort briefje aan dat criterium voldaan. Namelijk in het briefje aan Filemon. Da's haast gewoon geinig. Maar daarom nog geen geintje! Van de rest van zijn forse brieven

kun je moeilijk beweren dat ze geestig zijn. Er is ook beweerd dat dat zout te maken heeft met het zout waarmee de offers moesten worden besprengd. Dat begrijpt geen kerkmens van vandaag zonder uitleg. De eerste lezers waren misschien wel pienterder. Dat denk ik toch wel eens als ik de brieven van Paulus lees. Wij hebben er preken en commentaren bij nodig! Wij wel! De Herziene Statenvertaling maakt er van: met zout smakelijk gemaakt. Dat is in elk geval duidelijk, al zit er wel een stukje exegeese in verborgen. In de NBV is het zout helemaal verdwenen; als u wilt weten hoe u op de mensen moet reageren: vriendelijk en beslist. Dat is dus zout-loos.

*Zout maakt het eten smakelijk.
Zout weert het bederf.
En je krijgt er ook nog een keer dorst van.
Je vraagt naar meer.*

Zou dat niet gewoon bedoeld zijn?

*Gooi d'r es wat zout over, asjeblijft!
Zout in de pap.
Hou op met de ver(k)leuterling!
Is niet goed voor studenten!*

Van hoofd naar hart Gods liefde ervaren

Leen Bogerd

Met hart en verstand op Hem vertrouwen

Ik denk dat ik nooit een typische gereformeerde jongen ben geweest. Wel ben ik relatief veel bezig geweest met God. Ik heb me altijd aangetrokken gevoeld door hippe vernieuwende emerging church-achtigen, zoals GodFashion. En conferenties zoals TeenStreet, een internationale tienerconferentie waarbij je lekker kon zingen en praisen, waar het gezellig was en ik nieuwe vrienden kon maken.

Dit was een trend tussen mijn veertiende en zeventiende levensjaar maar ebde langzaam weg. Ik hield me meer bezig met school en ontspanning. Eenmaal geslaagd ging ik studeren en werd lid bij de gereformeerde studentenvereniging van Delft, de VGSD. Toen was ik druk met een nieuw leven als student in Delft. In zeer korte tijd werden mij allerlei nieuwigheden onder de neus gedrukt; studeren, de studentenvereniging, koken, wassen en strijken. Maar gelukkig, God was niet te druk voor mij!

In mijn eerste studiejaar volgde ik belijdeniscatechisatie. Tijdens het beslissingsproces van belijdenis doen (ik twijfelde nogal of ik belijdenis moest doen of niet) kwam ik achter mijn eerste belangrijke moment met God. Dat was vijf jaar daarvoor. Op mijn veertiende is mijn moeder namelijk overleden aan de gevolgen van borstkanker. Ik bedacht me dat ik in de tijd rond het overlijden van mijn moeder erg gesterkt ben door God. Ik heb nooit getwijfeld of Hij er wel was, ik heb me nooit afgevraagd waarom dit nodig was of enige boosheid in mijzelf gevoeld. Het was het eerste moment dat ik me kan herinneren dat ik merkte dat het geloven in God zin had en troost kon bieden. Ik vertrouwde erop dat mijn moeder in de hemel was.

Rondje hardlopen

Dit bedacht ik tijdens een emotioneel rondje hardlopen. Vlakbij de wijk waar ik woonde, aan het einde van mijn rondje lopen, bevindt zich de begraafplaats waar mijn moeder begraven ligt. Toen ben ik voor het eerst bij het graf van mijn moeder geweest (dus vijf jaar na dato). Ik besloot belijdenis te doen. Maar desalniettemin bleef God voor mij persoonlijk op een afstand. Hij is in de hemel, ik hier op aarde. Tijdens mijn belijdenis beleed ik te geloven en naar Gods wil te willen leven. Mijn geschiedenis met Hem was er een van vertrouwen geweest, maar daarmee kende ik God nog maar matig. Ik kende natuurlijk veel verhalen van Gods relatie met andere mensen zoals die in de Bijbel staan opgetekend. Maar op persoonlijk vlak was dat nog niet doorgedrongen. Na een jaartje aanmodderen, werd ik binnen de VGSD bijbelkringleider en mocht naar de Bijbelkring Instructie Conferentie (BIK) van IFES-Nederland. Op deze conferentie is de basis gelegd voor een nieuwe manier van bijbellezen in mijn leven aan de hand van observeren – interpreteren – toepassen. Ik ontdekte dat wanneer ik me openstel en probeer de situatie, de emoties en de gebeurtenissen of uitspraken echt te doorgronden en te begrijpen, dat de Bijbel weer gaat leven. Het

stoflaagje gaat eraf. Ik merkte dat er zoveel gelaagdheid zit in de teksten en ik die op verrassende wijze kan concretiseren in mijn eigen leven. Zo werd de Bijbel dynamisch en verrassend in plaats van veelal lezen wat ik al wist.

Mijn ware motivatie

Bovendien kreeg ik in dat jaar via een systeem op de VGSD een zogenaamde coach toegewezen. Dit is iemand waarmee ik eens in de drie weken gesprekken had. Mijn coach Guido (IFES studentenwerker) is ouder, heeft meer levenservaring en is volwassener in het geloof dan ik. Van tevoren bespraken we met elkaar wat ik wilde weten, waar ik in wilde groeien en wat Guido mij kon bieden.

Deze gesprekken gingen dus echt om mij als leerling. Ik liet mijzelf zien en praatte heel open over mijn eigen geloof, zoals ik dat eigenlijk altijd al wel deed.

Maar Guido bleek een expert te zijn wat betreft discipelschap (las ik op de website van IFES-Nederland) en wist kritische vragen te stellen over mijn ware motivatie en bereidwilligheid om naar Gods wil te leven. Of beter gezegd: om Jezus te volgen! Het was ook een beetje zoals Jezus dat zou kunnen hebben gedaan; mij confronteren met vragen of dilemma's die aanstoot geven. Waartegen mijn eigen wil in opstand kwam.

Dit waren in mijn geval hypothetische, maar geen irrelevante, dilemma's. Ze lagen namelijk wel binnen mijn bewegingsvrijheid. Het waren kwesties die mij aan het hart gingen en waarin God iets zou vragen wat ik eigenlijk niet zou willen of wat niet paste in hoe ik mijn leven voor mij zag. Want wat als God mij expliciet zou zeggen dat ik moest stoppen met studeren en een paar jaar moest gaan werken bij een daklozenopvang? Zou ik het doen? Zou ik vertrouwen op zijn leiding en

goedheid voor mijn leven, ook al lijkt het voor mij een onlogische keuze? Wilde ik Jezus dus wel écht zo radicaal volgen?

Uit mijn comfortzone

In één zin kun je zeggen dat ik uit mijn religieuze comfortzone kwam. Er moest herdefinieerd worden. En door hier serieus mee om te gaan, leerde ik mijzelf beter kennen en maakte ik echt groei door. Ik besepte dat God maar mondjesmaat betrokken werd bij mijn leven. Ik was wel bezig met bidden en bijbellezen (als ik het niet vergat) en ging natuurlijk zondags naar de kerk. Maar van een persoonlijke relatie was maar af en toe sprake. Zo was God niet een dagelijkse, maar een incidentele realiteit. Mijn aandacht wordt

ook zo snel opgeslokt door allemaal andere leuke dingen zoals de studie, studentenvereniging, borrels en feesten met vrienden; en kleinere dingen zoals NU.nl en computer-games.

Maar doordat ik opnieuw een keuze maakte en me écht wilde overgeven aan Jezus en dit ook uitsprak tegen Hem, werd deze exercitie spannend. Het kan zijn dat God hele andere plannen met je heeft. Daarvan zijn er voorbeelden genoeg in de Bijbel en ook een paar in mijn kennissenkring. Daar was ik bang voor. Maar deze strijd zorgde er wel voor dat God in mijn gedachten kwam en ik Hem serieus nam, als een persoonlijke God, die iets met mij te maken wilde hebben. En omdat ik had gezegd dat ik voor Jezus wilde leven, moest ik logisch gezien accepteren dat Hij autoriteit heeft en in mijn leven mag sturen. Dit was een belangrijke stap. Toen heb ik God een poosje van dichtbij ervaren. Ik leefde op een roze wolkje, studeerde elke dag heerlijk in de Bijbel en had veel activiteiten in de avonden waar God bij betrokken was.

Het kan zijn dat God hele andere plannen met je heeft

Er zijn zoveel andere leuke dingen zoals studie, studentenvereniging, borrels en feesten met vrienden

Stijgende lijn

Ik bedacht me achteraf ook dat ik eerder momenten van een zekere overgave had gehad. Een keer tijdens GodFashion bijvoorbeeld en tijdens het overlijden van mijn moeder. Langzaam ontdekte ik steeds meer van God en er was duidelijk sprake van een stijgende lijn. Maar ik merkte dat ik dus ook kan terugvallen. Daarnaast doemden er andere vragen op. Twijfels waardoor ik doorging met ontdekken. Of anders gezegd: waardoor God doorging met zich openbaren. In mijn geval ging dit om het echte beseffen van de grote liefde van God. Dat kon ik niet écht zo ervaren terwijl ik het wel wist als zijnde een feit. Als kind werd het er met de paplepel ingegoten dat Jezus voor mij gestorven is en dat ik daarom tot God kan komen. Dat geloofde ik ook echt. Ik geloofde dat het gebeurd was.

Maar liefde is meer dan weten. Het is iets dat je beleeft, meemaakt, ervaart, waar je vol

van kan zijn. Wanneer iemand verliefd is, zie je dat. Maar bij God had ik dat niet. Het was vooral het weten met mijn verstand dat het goed zat, God mijn Vader is en Jezus van mij houdt. Maar feitelijk bleef God toch weer op afstand. Dit wilde ik natuurlijk niet, maar hoe ik ook bad om Gods liefde te ervaren, dit

lukte niet. Ik had ook geen idee hoe dit wel zou kunnen werken. God was toch nog een soort abstracte set van waarheden waarover ik las

in de Bijbel, toen Hij nog tegen mensen sprak en wonderen verrichtte. Ik wist dat God mijn Vader is, Hij liefdevol is en genadig. Maar dat was Hij al meer dan twintig jaar.

Getuigenissen

En hoe gaat deze liefde van God nou echt leven in je hart? Hoe ervaar je zo iets? Iets dat hierin heeft geholpen, is het zien van Gods liefde in de liefde van anderen voor mij. Van mijn vriendin, van mijn vader en zusjes, van

Ik merkte dat ik dus ook kan terugvallen

goede vrienden. Zeker ook in de terugkoppeling van leden van de VGSD, met name toen ik lid was van het bestuur van de vereniging. VGSD'ers vertelden over wat we uitstraalden als bestuur in onze passie voor God en voor de bemoediging die we leden mochten geven.

Daarnaast zag ik wat er mogelijk is voor iemand die gelooft door getuigenissen van vrienden en bekenden over hun eigen ontwikkelingen met God. Dit varieerde van wonderen en concrete antwoorden tot

het spreken in tongen en voorzien van een vriendin. Niet dat ik dat ook precies zo moet ervaren, maar het idee dat God concreet is en antwoordt, dat is zo fantastisch en motiverend! Wat ik daarvan leerde en wat doorslaggevend was in het ervaren van Gods liefde, is om God te zien als een Persoon met wie ik een persoonlijke relatie mag hebben.

Aardse vader

Een relatie die echt vergelijkbaar is met mijn relatie ten opzichte van mijn aardse vader. God is een Vader die je kunt kwetsen. Een Vader die straf geeft. Maar altijd een Vader die liefdevol is en daaruit handelt. Aan de liefde van mijn aardse vader voor mij heb ik nooit getwijfeld. Dat zou niet in me opkomen. Echt zo, waarbij ik hetzelfde gevoel mag hebben, is God ook altijd liefdevol voor mij! Alleen dan is de Vader groot en perfect en ik als zoon nog kleiner en een enorm recalcitrant recidivistje. Want wanneer ik mijn Vader minder zie om mij heen, Hem minder spreek of minder nodig denk te hebben, wordt de afstand weer groter. Maar God laat niet los. Door gesprekken met broers en zussen in het geloof bijvoorbeeld kan ik worden geïnspireerd. Dan ontstaat steeds weer meer het verlangen om ook zo met God te leven en de dingen des levens met Hem te doen en mee te maken.

Realiteit

De crux is volgens mij dat een bijbeltekst zich moet ontwikkelen van een abstracte ver-van-mijn-bed-show naar concrete voorbeelden en ervaringen die doordringen in de persoonlijke levenssfeer. De term 'Gods grote liefde voor de mensen' wordt als overkoe-

pelend feit betekenisloos wanneer het geen weerslag krijgt in je eigen leven. Dan blijft het een weten en praten in algemene waarheden.

Maar deze waarheden zeg-

gen nog niets over mij. Ik weet dat God liefde is en Zijn Zoon voor mij gegeven heeft. Fantastisch natuurlijk! Maar Gods liefde komt pas dichterbij wanneer je die zelf meemaakt.

Dat kan doordat je dit ziet in andere mensen bij wie Gods liefde zich concreet manifesteert. Of wanneer je zelf ook iets van die liefde probeert uit te delen. Ook wanneer je je geschiedenis eens langs de meetlat legt en probeert een vinger te leggen op zaken waar God wél betekenis kreeg voor je. Langzaam verandert God van iemand waarvan je weet dat Hij bestaat tot iemand die ook echt een realiteit wordt. Je merkt dat je God echt meemaakt als een levend Persoon, hier en nu. En hoe meer dat besef tot stand komt, hoe meer verlangen er ontstaat om Hem beter te leren kennen! Momenteel verdiep ik, naast de standaard ontmoetingen in de kerk en op bijbelstudie, mijn relatie met God samen met twee vrienden waarmee ik elke week afsprek als bidgroep. We spreken met elkaar over onze relatie met God, delen ervaringen en bidden samen voor anderen en elkaar. Zo ontstaat er meer verlangen en verwachting naar God. Wat Hij verder met mij van plan is, weet ik niet, maar ik wil met hart en verstand op Hem vertrouwen.

Geloof & Identiteit Heb ik verbinding?

Studentenpastoraat helpt te verbinden met jezelf, God en de ander

Studentenpastor Marjan Schutte-Bultman

In 2010 verscheen het boekje 'Studenten en stille pijn, wel problemen maar geen hulp zoeken'. We lezen: "Studenten zijn jong, hoog opgeleid en bevinden zich in de kracht van hun leven. Maar als je ernaar vraagt, melden ze opmerkelijk veel gezondheidsklachten. Veel van hen zoeken geen deskundige hulp, alle inspanningen van de hulpverlening ten spijt. Hoe valt dit weerbarstige gedrag te begrijpen? Zijn studenten lui of gemakzuchtig? Of hebben ze een zetje in de rug nodig? De studietijd is een unieke periode waarin mensen hun leven en hun identiteit op allerlei gebieden opnieuw vorm moeten geven." (1)

Dat gaat niet iedere student even makkelijk af. Hulp daarbij vragen, is voor veel studenten een grote stap. Herkennen we, als werkers in de kerk, dit beeld van de student? In haar boekje 'De hunkerende generatie' schrijft Els van Dijk: "Jongeren hebben behoefte aan mensen die met kennis van zaken en met gezag spreken en die aandacht hebben voor de persoon van de jongere. Daarom moet in de kerk, op school en in het gezin ruimte zijn voor ontmoeting. Zodat verbondenheid ervaren wordt. Zijn wij daarvoor bereid en beschikbaar?" (2)

In het Studentenpastoraat staat het maken van verbinding met studenten centraal. In dit artikel wil ik illustreren hoe we dat in praktijk brengen in de cursus Geloof & Identiteit. In de cursus ben ik als pastor gericht op de verbinding tussen mij en de student en tegelijk zijn de cursusactiviteiten erop gericht dat de student (opnieuw) verbinding maakt met zichzelf, met zijn wil. Daarnaast is het doel dat de student in dit contact ook verbinding aangaat met zijn medestudent en met God. Een kijkje in de praktijk van het Gereformeerd Studentenpastoraat Zwolle roept bij de lezer hopelijk het verlangen op om zelf ook (opnieuw) op zoek te gaan naar die verbinding.

Wanneer je als werker in de kerk contact maakt met een student, wie ontmoet je dan en waar houdt hij zich mee bezig? Je hebt uit ervaring een bepaald beeld van een student. Of anders wordt die mening je wel

gepresenteerd via de media: studenten zijn druk met zichzelf, zoeken grenzen op, gaan daar vaak over heen, proberen nieuw gedrag uit, hebben moeite met plannen en prioriteiten stellen, hebben hun

Noten

1) 'Studenten en stille pijn, wel problemen maar geen hulp zoeken', Nick W. Verouden, Peter Vonk, Frans J. Meijman, Elsevier Gezondheidszorg, 2010.

2) 'De hunkerende generatie, de leefwereld van jongeren', Drs. Els van Dijk, De Banier, 2011.

eigen wereld en zijn druk met studie en studentenvereniging. De vraag is of ons beeld van de student klopt. Hoe kijkt een student naar zichzelf? Welke antwoorden geeft een student op vragen als: wie ben jij, hoe wil je zijn en functioneren? Tijdens individuele gesprekken of groepswork krijg ik als studentenpastor te horen:

- Ik begrijp eigenlijk niet veel van mijzelf.
- Af en toe heb ik de gedachte dat ik besta omdat ik ademhaal, maar ik heb niet het idee dat ik echt leef.
- Ik vraag mij af: wie ben ik? of: mag ik wel zijn wie ik ben?
- Ik heb niet echt contact met God, met mijn ouders praat ik eigenlijk nooit van hart tot hart en met mijn studiegenoten wissel ik alleen oppervlakkige feiten uit.
- Het voelt soms zo leeg, zinloos en eenzaam. Zo onbegrepen.
- Ik leef alleen met mijn hoofd, denk ik. Ik voel niet zoveel en weet vaak niet wat ik echt wil.
- Een paar goede vrienden weten iets meer van mij. Dat is best spannend.
- Ik ben zo vaak moe, ik moet zoveel.

Verlangen

In deze antwoorden proef ik het verlangen naar verbinding. Studenten zijn op zoek naar echt contact. Je proeft hoe zij vaak het gevoel hebben het contact met zichzelf en de ander/de Ander kwijt te zijn. Dat veroorzaakt stille pijn en stille hunkering. In die zoektocht naar verbinding blijkt van essentieel belang dat de student zichzelf leert begrijpen en aanvaarden *en* dat hij mensen ontmoet, die hem dat voorleven: de werker in de kerk die met hem in gesprek is, zich betrokken voelt, zijn vragen begrijpt en hem de aanvaardende liefde van God laat voelen. Iemand die op dat moment misschien maar een uurtje even echt geïnteresseerd is in zijn bestaan. Zonder antwoorden te geven, zonder hem direct

van advies te dienen en zonder dat hij zijn problemen voor hem wil oplossen. Gewoon even iemand die naast de student zit en naar hem luistert, zonder oordeel of vanuit het beteren. Iemand die met hem stil wil staan bij zijn verwarring, zijn gevoelens van eenzaam-zijn, zijn theoretische geloof en zijn verlangen naar meer, naar anders, naar dieper. Iemand die dat begrijpt en denkt: dat ken ik, ik ben mens net als jij. Iemand die verbinding maakt.

Betrokkenheid

Het Gereformeerd Studentenpastoraat Zwolle wil helpen om de studenten te leren zich te verbinden met zichzelf, zich te verbinden aan God en aan de ander. Studenten kunnen een beroep doen op de studentenpastor voor individuele gesprekken en groepswork, zoals cursussen en ervaringsweekenden. Zo wordt de cursus *Geloof & Identiteit* twee keer per jaar aangeboden aan studenten die wonen en/of studeren in Zwolle. En elke keer melden zich weer gemotiveerde deelnemers van allerlei verschillende opleidingen en scholen en met diverse kerkelijke achtergronden. Enthousiast sluiten ze na vijf bijeenkomsten de cursus af en vaak hoor je dan een deelnemer zeggen: iedere student zou deze cursus moeten doen!

Vanwaar dat enthousiasme? In de groep is de betrokkenheid bij de thema's groot. De student ervaart dat dit de onderwerpen zijn waar hij op dit moment mee bezig is:

- zelfbeeld en Gods kijk op mij
- schuld- en schaamtegevoelens, assertiviteit en christelijke

- zelfverloochening
- perfectionisme en zelfaanvaarding
- de invloed van je opvoeding
- hoe geloof en levensloop elkaar beïnvloeden

"De cursus stimuleert me ook om uit de positie van slachtoffer te stappen en verantwoordelijkheid te nemen voor mijn deel."

Zelfbeeld

Tijdens de cursus *Geloof & Identiteit* staan we stil bij de vraag hoe ons zelfbeeld onze manier van geloven beïnvloedt en andersom. Hoe komt de student aan zijn zelfbeeld en aan zijn beeld van God? Is God voor hem een strenge Boekhouder, die al zijn activiteiten controleert? Of ziet hij God als Sinterklaas bij wie hij regelmatig verlanglijstjes indient? Hoe komt hij aan dat beeld van God? En daarnaast de vraag hoe de student naar zichzelf kijkt. Waar komt zijn onzekerheid vandaan of waar komen die hoge eisen vandaan die hij aan zichzelf stelt? Laat hij zijn zelfbeeld invullen door wat anderen over hem zeggen? "Ze zeggen altijd dat ik zo flexibel ben", bepaalt dat zijn identiteit? Als hij het maar vaak genoeg hoort, gaat hij het ook geloven. Hij past zich in elke situatie optimaal aan. Want dat kan hij immers zo goed. Daar waarderen mensen hem om. En die waardering is zo belangrijk wanneer hij zich onzeker voelt.

Soms erkent een student dat zijn identiteit voor het grootste deel bepaald wordt door wat hij al dan niet presteert: "Ik ben wat ik kan en waar ik in faal". Dat is een logisch gevolg wanneer hij de hele week wordt beoordeeld op zijn cijfers en zijn competenties. Hij voelt zich alleen maar

gelukkig bij goede scores. En wanneer iets hem nog niet zo best afgaat, zakt zijn zelfwaardering beneden nul of stopt hij die negatieve gevoelens weg.

Andere studenten geven aan dat het belangrijk is om door gadgets of kleding gezien te worden: "Wie ik ben, dat zie je aan wat ik heb, mijn i-Phone en hoe die is vormgegeven". Dat is vanzelfsprekend in een maatschappij waar je pas bij een groep mag horen als je voldoet aan bepaalde uiterlijkheden.

Er is veel verwarring rond de vraag: door wie of wat laat ik mijn identiteit bepalen? "Ik weet dat ik een kind van God ben, maar wat zegt mij dat eigenlijk? Als God tegen mij zegt: *Jij bent Mijn geliefde zoon of dochter en Ik vind vreugde in jouw leven*, geloof ik dat dan ook? Kan ik daar dan mee uit de voeten?" Door zichzelf en de ander te bevragen op het beeld van zichzelf en van God ontstaat er contact.

"Ik heb ontdekt dat ik niet van mezelf kan accepteren dat ik niet perfect ben. Ik wou het echt niet horen. Ik wou niet mee doen aan die oefening, omdat ik dat te lastig vond. Dat had ik niet van mezelf verwacht."

Ervaringsoefeningen

Iedere bijeenkomst van de vijf cursussen *Geloof & Identiteit* kent vaste onderdelen. Zo bespreken we de lesstof (waarbij psychologische inzichten worden gekoppeld aan geloofsaspecten), doen we een bijbelstudie en komen ervaringsoefeningen aan bod. Studenten herkennen veel in elkaars leven wanneer we in gesprek zijn. Het helpt hen om echt contact te maken met de ander en heeft daarom een positieve invloed op gevoelens van eenzaamheid. Ze durven

tevoorschijn te komen met mooie en minder mooie kanten van hun eigen ik. Daar is lef en veiligheid voor nodig. Studenten geven vertrouwen en ontvangen dat ook. Tijdens de bijbelstudie in zo'n cursusles zitten we opeens tegenover Zachetis en gaan we in gesprek met hem. We proberen hem te begrijpen wanneer hij vertelt over zijn leven als afperser, waardoor hij anderen in de problemen brengt. We ervaren hoe moeilijk het is zonder oordelen naar iemand te luisteren. En tegelijk ervaren we hoe het is wanneer iemand jou niet veroordeelt als je vertelt over de minder mooie kanten van je leven. Het zijn eenvoudige oefeningen die impact hebben en de student mild maakt naar zichzelf en de ander. Zo kan hij bijvoorbeeld de onvolmaaktheid van zijn ouders onder ogen zien. Hij durft eerlijk te zeggen wat hij gemist heeft bij zijn vader en tekort kwam bij zijn moeder. Hij durft te zeggen wat beschadigend heeft gewerkt in zijn opvoeding, zonder dat hij daarmee zijn ouders wegzet en geen contact meer met hen wil. We zoeken samen naar invulling van het liefdesgebed: eer je vader en je moeder, erken hen op de plek die God hen heeft gegeven.

"Ik heb me als kind altijd heel sterk aangepast aan mijn ouders. En nu zet ik ze heel erg op een afstand. Nu ik dit doorzie, helpt het me om mijn houding tegenover hen te begrijpen, waardoor ik mezelf niet meer zo veroordeel, maar er mee aan de slag kan."

Ook werken we in de ruimte die het lokaal ons biedt: de student neemt positie in, kiest de plek die hem vertrouwd is. We vragen ons hardop af of dit ook Gods bedoeling is

dat je altijd graag in het middelpunt staat of dat je het liefst ongezien op de achtergrond een plekje inneemt. Hoe komt de student tot bloei met de gaven die hij heeft gekregen? Studenten experimenteren en leren van elkaar.

"Ik mag m'n eigen plek innemen, niet een klein rondje in het hoekje van een lokaal waar ik me maar amper kan bewegen. Kies maar voor wat loopruimte. Ik merk ook dat ik daar vrolijker van word."

Gevoelens en overtuigingen

Studenten staan stil bij hun gevoelens en overtuigingen. Dan stroomt het. Er ontstaat verbinding tussen zijn hoofd en zijn hart, tussen hem en de ander, tussen hem en God. Dat is het doel. Hoe zou ik anders liefhebben met heel mijn zijn, mijn intellect, mijn gevoel, mijn hart en alle energie die in me zit? De student leert Gods liefde te ontvangen, schuchter misschien, maar hij durft zich te openen voor Hem en leert liefde door te geven. Iets van de stille hunkering wordt gestild en stille pijn verzacht. Een student ontdekt: *ik ben Gods geliefde kind, Hij vindt vreugde in mij!* Zijn we bereid en beschikbaar als kerkelijk werkers die verbinding aan te gaan met onszelf, de student en God?

"Ik heb het meest gehad aan oefeningen waar gevoel los kwam. Ik hoef het niet allemaal zelf te doen. Ik mag leren loslaten en vertrouwen."

Als je 'masker' een last voor je wordt

Illustratie Jildau Jongbloed

Het **Gereformeerd Studentenpastoraat Zwolle** wil studenten een veilige plek bieden waar zij individueel of groepsgewijs kunnen doorpraten over onderwerpen waar zij in hun leven mee bezig zijn. Dit zijn voornamelijk identiteitsgevoelige thema's. De hulp is dan ook een integratie van psychosociale en pastorale begeleiding. Ongeveer honderd studenten per jaar nemen deel aan activiteiten van het Studentenpastoraat.

In 2012 worden ervaringsweekenden georganiseerd met als thema's:

- Familie, lust of last?
- Er zijn grenzen!
- Face It, omgaan met tegenslag

Ook worden er maandelijks pastoppraatgroepen gehouden over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld:

- Homoseksualiteit & Geloof
- Vriendinnengroep: De invloed van seksverslaving op je relatie

Het Studentenpastoraat bestaat twaalf jaar en heeft een werkplek op de Gereformeerde Hogeschool in Zwolle. Meer informatie over het Studentenpastoraat is te vinden op de website: www.studentenpastoraatzwolle.nl.

Dit jaar wordt de cursus **Geloof & Identiteit** voor het eerst aangeboden binnen een kerkelijke gemeente aan een jeugdgroep in aanwezigheid van jeugdleiders (NGK Zwolle). Zo worden jeugdleiders toegerust om zelf de cursus te kunnen geven.

Wanneer je meer wilt weten, kun je contact opnemen met: marjanschutte@studentenpastoraatzwolle.nl.

Wat is IFES-Nederland?

IFES staat voor International Fellowship of Evangelical Students. IFES-Nederland werd in 1959 opgericht en we zijn onderdeel van IFES World, een wereldwijde beweging van meer dan 600.000 studenten in meer dan 154 landen.

In Nederland zijn 45 Nederlandse studentenverenigingen van onder andere VGS-Nederland, G-HBO verenigingen, C.S.F.R., Alpha en Ichthus aangesloten bij IFES. Daarnaast is ook een aantal groepen van internationale studenten onderdeel van IFES-Nederland. In totaal zijn dit circa 3000 Nederlandse studenten en 300 internationale studenten.

IFES heeft in Nederland twee rollen. In de eerste plaats vervullen wij een **ondersteunende functie** naar studenten en studentenverenigingen toe. Daarom is er in elke studentenstad een studentenwerker actief die de studenten dagelijks ondersteunt in bidden, bijbellezen en getuigen. In de praktijk betekent dit dat ze in gesprek gaan met individuele studenten over (geloofs)vragen, besturen coachen en workshops geven aan de vereniging. Tegelijk is een studentenwerker een netwerker die de verschillende studentenverenigingen, kerken en organisaties met elkaar in contact brengt.

De tweede rol die IFES op zich neemt, is het opzetten en aanbieden van **missionaire projecten** aan studentenverenigingen. Mede

door projecten en conferenties die we enkele malen per jaar organiseren, willen wij studenten uitdagen om niet alleen op hun studentenvereniging, maar ook in de collegebanken christen te zijn. Handvatten hiervoor worden aangeboden tijdens conferenties als Live it! en projecten als StudentAlpha

Arm van de kerk

Hoewel IFES studenten ondersteunt op gebieden waarin ook de kerk actief is, zien we onszelf geenszins als vervanging van de kerk. De ervaring laat zien dat voor een aantal studenten het lijntje met de kerk dunner wordt tijdens de studententijd. IFES wil dan in samenwerking met de plaatselijke studentenverenigingen als tijdelijke pleisterplaats fungeren. Want we vinden het belangrijk dat studenten naast hun studentenvereniging ook in een kerk een stevige basis vinden waar ze worden onderwezen en gemeenschap ervaren. Daarom noemt IFES zichzelf ook de arm van de kerk. We ondersteunen en geven training, maar hopen dat studenten tijdens en na hun studententijd een geloofsbasis in de kerk vinden. Veel oud VGS-ers zijn nu als ambtsdrager of kringleider actief in de kerk. Tijdens hun studententijd hebben ze hiervoor bij IFES training en ondersteuning ontvangen.

Wat we willen, is student en gemeente aan elkaar verbinden en het gesprek op gang brengen en houden. Samenwerking tussen kerk en studenten(vereniging) stimuleren wij dan ook van harte.

Studentengemeente Student en gemeente hebben elkaar nodig

Investeren leidt tot meerwaarde voor kerkelijk leven

Clement Mol

In kerkelijk Nederland zijn studenten zeker geen 'last' voor de ontwikkeling van het gemeentelijk leven. Terwijl hier en daar opmerkingen worden gehoord als "studenten komen en gaan als het hen uitkomt", "maken ongestructureerd gebruik van de kerkdiensten" en "dragen geen steentje bij aan kerkelijke financiën, studenten kosten ons alleen maar geld" klinkt uit diverse studentengemeenten een heel ander geluid. Maar je moet er wel in willen investeren!

Een aantal kerkelijke gemeenten heeft meer dan andere te maken met een grote toeloop van studenten. Deze zogenaamde studentengemeenten hebben in de loop van de jaren een nieuwe aanpak uitgewerkt om de vaak 'zoekende' jongeren te begeleiden en inspireren en zo tot een meerwaarde van de gemeente te laten zijn.

"Studenten zie ik als de voorhoede van de kerk", zegt Hans Schaeffer, onderzoeksmedewerker aan de Theologische Universiteit Kampen, voorheen predikant van de GKv Wageningen. "Studenten staan op een unieke manier in het leven van deze wereld. Meer dan de vorige generaties hebben ze oog voor veranderingen. Deze jongeren bevinden zich in een fase van hun leven, waarin zij zichzelf moeten vormen omdat er van alles op hen af komt. De specifieke studentengemeenten moeten met veel van deze factoren rekening houden. Anders gaat het mis."

In zijn ambtsperiode als studentenpastor in Wageningen heeft Schaeffer zich ingezet om de studenten een warme plaats in de gemeente te bezorgen. "Hoewel een enkeling geen

aansluiting bij de kerkelijke gemeenschap zocht, mogen we in Wageningen spreken van een bloeiend studentenleven", geeft Schaeffer aan. "Als kerk hebben we daar dankbaar gebruik van gemaakt. Bij het samenstellen van de wijken streefden we naar een mix van studenten en 'gewone' gemeenteleden. De wijkouderling kreeg de taak de studenten op te vangen en te betrekken bij zoveel mogelijk facetten van het gemeentelijk leven."

Volgens hem heeft dat zeker effect. Jongeren komen als betrekkelijk vreemden een nieuwe (kerk)gemeenschap binnenstappen en dus moet alles uit de kast worden gehaald om hen een warme plaats in de gemeente te bieden. Je vormt immers met elkaar het lichaam van Christus. Een belangrijke factor noemt Schaeffer het werken aan een vertrouwensrelatie. Dat geldt niet alleen voor de voorganger, maar ook voor gemeenteleden. "Studenten moeten de kans krijgen hun eigen verhaal te vertellen. Dat is alleen mogelijk als je elkaar kunt vertrouwen."

Dock 11

Het aanbieden van een veilige plaats in de gemeente wordt onderschreven door Ni-

colien Pierik, jongerenwerker in de kerkelijke gemeente van Zwolle-Noord. Hoewel er bij Zwolle geen sprake is van een universitaire studentenstad wemelt het er van Hbo-studenten. “We hebben te maken met grote groepen studenten”, vertelt Pierik. “Om deze jongeren in de kerkelijke gemeenschap op te nemen, is Dock 11 in het leven geroepen. Zoals het woord ‘Dock’ al aangeeft, gaat het hier om het bieden van een veilige haven (dock), waar de ‘zoekende’ jongens en meisjes probleemloos moeten kunnen aanmeren.”

Dock 11 heeft de intentie om bij de invulling van alle activiteiten de jongeren zelf in te schakelen. Verschillende werkvormen worden gebruikt om het geloofsleven van de jongeren op te bouwen en de onderlinge band te verstevigen. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van onder andere kennismakingsavonden, bijbelstudie, gezamenlijk eten, gezelschapsactiviteiten, bezinningsbijeenkomsten en speciaal voor de student opgezette kerkdiensten.

Het is volgens Pierik een hele klus om alle jongeren bij de les te houden. “In Zwolle gaat het om ongeveer 180 jongeren”, vertelt ze. “Om hen ook de juiste pastorale ondersteuning te bieden, zijn we nu op zoek naar een nieuwe werkvorm. We willen tien gemeentelieden aanstellen als mentoren, die elk een groep van ongeveer 18 jongeren onder zijn hoede krijgt.

Zo is het pastoraal werk behapbaar en hopen we geen jongeren over het hoofd te zien. Uiteraard ontvangen deze mentoren voor een gerichte aanpak de juiste toerusting. Ook bij deze actie mikken we op het inzetten van jongeren uit zowel de kerkelijke gemeente als de gesettelde studenten.”

Met deze aanvullende aanpak hopen de organisatoren de jongeren nog meer bij het kerkelijk leven te betrekken. “Veel studenten verkeren in een zoektocht naar God en kerk”, vertelt Pierik. “De geloofsnoed kan hoog oplopen en met doelgerichte bijbelstudie in verenigingsverband hopen we met behulp van pastorale deskundigen een deel van deze noed uit de wereld te helpen.”

Kennismaken

De kerkelijke gemeente Delft laat, volgens predikant Simon van der Lugt, de studenten kennismaken met individuele kerkleden en gezinnen. Daarbij ligt de nadruk op de eerstejaars studenten bij de start van het nieuwe jaar in september. Om dit kennismakings-

traject meer handen en voeten te geven, zijn de laatste jaren meer acties op touw gezet om hen bij diverse evenementen in te schakelen. “Er is sinds de oprichting van de

VGSD in 1961 een nauwe band tussen deze studentenvereniging en de gemeente Delft”, geeft Van der Lugt aan. “Omdat er maar één GKv gemeente is te Delft, zijn de studenten daar ook zondags zichtbaar aanwezig. Lange tijd was het eerste weekend van september een moment waarop studenten (en vooral eerstejaars) in de gemeente gingen kennismaken met leden en gezinnen. Daar is door omstandigheden wat de klad in gekomen, maar de laatste jaren worden nieuwe vormen van betrokkenheid gezocht: inschakelen bij bezinning (koers en visie) of praktische werkzaamheden (schoonmaken, kerstpak-

ketten). We zien dat de studentenvereniging voor jongerejaars vooral de focus is; als ze wat ouder worden, komt er meer aandacht voor de gemeente (kringen of bijbelstudie).”

De ontwikkelingen in kerkelijk Nederland laat ook de studenten niet onberoerd. Steeds vaker

komt de nadruk te liggen op het missionair zijn van gemeenten. Het uitstralen van Christus’ liefde naar buiten geldt daarbij als drijfveer. Zo gaan Delftse studenten samen met kerkleden de discussie aan met buitenlandse (mede)studenten. Voor mening student is een dergelijk contact uiterst waardevol. Immers de studentenwereld kijkt en gaat steeds vaker over de grenzen. Het ‘backpacken’ in onbekende werelddelen heeft bij veel studenten al op jonge leeftijd een hoge prioriteit. De contacten met buitenlandse studenten leveren niet alleen gespreksstof op, maar ook vaak hechte gemeenschapsbanden.

Thema-avonden

De Wageningse ex-studentenouderling Jan van der Wolf vertelt dat in zijn gemeente jaarlijks overleg wordt gevoerd tussen de kerkenraad van de GKv en het bestuur van de studentenvereniging. Dit gebeurt nog steeds, hoewel de vereniging niet meer aan één kerk gebonden is. Het blijft van grote betekenis dat het contact tussen gemeente en student niet verwatert. Goed opvangen van studenten blijft nodig. Behalve persoonlijke gesprekken worden speciale thema-avonden georganiseerd. “Verder wordt geprobeerd het persoonlijke pastoraat uit te breiden met ‘pastorale’ thema-avonden”, aldus Van der Wolf. “Deze avonden sluiten direct aan bij de leefwe-

reld van de student. Denk aan onderwerpen als eenzaamheid, verslaving, seksualiteit, schepping en evolutie. Probleem hierbij is dat studenten al hun eigen activiteiten (o.a.

lezingen) hebben en aarzelen zijn in het aangaan van nieuwe verplichtingen. De avonden zijn nog niet georganiseerd, maar initiatieven zijn gaande.”

Zo erkent de Wageningse ouderling dat het niet altijd meevalt alle studenten voor thema-avonden enthousiast te krijgen. Ook vergt de studie vanzelfsprekend veel tijd, terwijl daarnaast de toch al schaarse vrije tijd met een bijbaantje wordt ingevuld om de nodige financiën bij elkaar te sprokkelen. In ieder geval krijgen de studenten te horen dat er in hun nieuwe woon- en werkgebied een gemeente is die er voor hen wil zijn en voor wie zij wat kunnen betekenen.

In Maastricht is volgens predikant Jacob Glas een gemeente gesticht vanwege de grote studentenpopulatie. “Deze gemeente was er niet geweest als er geen studenten waren die niet alleen qua aantal, maar ook qua inzet een gemeente konden opzetten”, stelt Glas. “Dus zijn er geen speciale acties op touw gezet om studenten te bereiken. Integendeel, de tot de gemeente toegetreden studenten zorgden door middel van hun gesprekken met medestudenten voor een bezetting van de diensten op zondag die voor twintig procent uit studenten bestond met belangstelling voor het evangelie.”

Op dit moment komen er volgens Glas steeds minder studenten naar Maastricht. De huidige gemeente bestaat meer uit jonge gezinnen. Wel leveren de aanwezige studenten hun input bij de kringen binnen de kerkgemeenschap.

Het bieden van een veilige haven waar ‘zoekenden’ probleemloos kunnen aanmeren

Het ‘backpacken’ in onbekende werelddelen heeft bij veel studenten hoge prioriteit

In Maastricht is een gemeente gesticht vanwege een grote studentenpopulatie

In Enschede is geen speciale ambtsdrager aangesteld. De meeste studenten vinden volgens predikant Anne Rienks een wijkouderling of wijkdiaken prima. “Bij binnenkomst worden nieuwkomers zo spoedig mogelijk door een ambtsdrager bezocht”, zegt Rienks. “Ze krijgen dan een welkomstpakket en bij het aflezen van hun naam wordt ook een foto van de desbetreffende student op de beamer getoond. Later wordt de foto ook in het kerkblad geplaatst. Dat blijkt erg handig in de kennismaking hebben we gemerkt.”

Pastoraat

In Wageningen wordt het pastoraat per jaargroep opgezet. De jaargroepen worden volgens Van der Wolf verdeeld over drie ouderlingen en een pastoraal medewerker. “De jaargroepen worden in drie clusters ingedeeld”, licht hij toe. “Van deze clusters maken ook één of meerdere bijbelstudiegroepen uit de eigen gemeente deel uit. Met deze aanpak hopen we dat er contacten tussen studenten en gemeenteleden ontstaan. Doel is studenten en gemeente met elkaar in contact te brengen, zodat er een vruchtbare en leefbare samenwerking ontstaat. Alles tot meerdere glorie van Zijn naam.”

In Maastricht is volgens Glas geen apart studentenpastoraat. “Toch leert de ervaring dat studenten om allerlei redenen in een situatie terecht kunnen komen, die pastorale aandacht noodzakelijk maakt”, aldus de predikant. “Dat kan veroorzaakt zijn door dingen die thuis gebeuren of in hun nieuwe leef- en studieomgeving. Kortom, we zijn alert op de pastorale zorg voor studenten.”

In Delft krijgen studenten een aantal keren per jaar speciale thema's voorgeschoteld. Het studentenleven heeft volgens predikant Van der Lugt zo zijn eigen karakter, maar over onderwerpen als geloof, wetenschap en twijfel willen ook zij wel eens dieper nadenken. “Toch willen we niet altijd specifiek ingaan op de problemen van de student”, zegt hij. “Er zijn onderwerpen waar alle jongvolwassenen mee te maken krijgen. In dat geval gaan we als gehele gemeente samen met de student dieper in op zaken als het maken van keuzes, aanknopen van relaties, geloofszekerheid en levensheling. Het behandelen van dit soort onderwerpen werpt, voor zover we kunnen nagaan, zijn vruchten af. In ieder geval mogen we in Delft niet mopperen over de kerkgang van studenten.”

Volgens Schaeffer heeft de gemeente de studenten nodig om voluit gemeente van Christus te kunnen zijn. Na de kennismaking met de nieuwelingen blijken velen bereid hun handen uit de mouwen te steken. “Veel studenten maken gewoon tijd vrij om binnen de gemeente aan de slag te gaan”, stelt de huidige TU-onderzoeker op basis van zijn ervaringen in Wageningen. “Ze zijn bereid zich in te zetten bij het jongerenwerk, de maandelijkse Engelstalige kerkdiensten, de tweewekelijkse diaconale maaltijden, de muzikale invulling van kerkdiensten en mee te draaien in bijbelstudiekringen. Zo zijn er nog wel meer activiteiten te noemen.”

Eigen cultuur

Van der Wolf ziet eveneens de meerwaarde van studenten. Als voorbeelden haalt hij aan dat studenten actief deelnemen in het jeugd- en wijkwerk en hun steentje bijdragen

aan activiteiten die door en voor de gemeente op touw worden gezet. En niet in de laatste plaats wijst hij op hun meedenken bij de invulling van de eredienst. “Ze brengen hun eigen cultuur mee”, stelt hij. “Zo merk je dat ze in toenemende mate onvrede hebben met de ‘klassieke eredienst’. Het element ‘Fellowship’ komt naar hun mening te weinig aan de orde.”

Ook Van der Lugt is blij met de inbreng van studenten in de eredienst, zoals het begeleiden door een band. “Daarmee worden ook de studenten in de zondagse kerkdiensten zichtbaar. Een duidelijke meerwaarde”, aldus de Delftse predikant.

De Zwolse jongerenwerker Pierik wijst op een actie van studenten voor het wegwerken van het kerkelijk financiële tekort. De jongeren hebben met elkaar een kort filmpje gemaakt, waarin gesloten deuren tot wrevel en onmacht leiden. Deze deuren kunnen alleen worden geopend als er voldoende geld

beschikbaar is. Nadat het resultaat aan de gemeente werd getoond, zette dit alle gemeenteleden aan het denken. Met deze bijdrage wisten de jongeren het tekort in korte tijd weg te werken. “Studenten hebben nog al eens een andere kijk op het kerkelijk leven, maar dat wil niet altijd zeggen dat dat verkeerd is”, geeft ze aan. “Hun benadering kan juist verfrissend werken.”

Conclusie

Studentengemeenten weten op hun eigen wijze de nieuw ingekomen studenten een warm onthaal te bieden. Het opvangen van de jongeren kan op allerlei manieren. Wel is duidelijk dat de liefde van twee kanten moet komen om een bloeiende samenwerking te bereiken. Investeren in opvang en begeleiding van studenten werpt zeker vruchten af. Voor beide partijen is sprake van een meerwaarde met als uiteindelijk doel een aanzwellend loven en prijzen van Zijn heilige naam.

Thuisgemeente

De thuisgemeente heeft tot taak de vertrekkende student niet zonder meer te laten gaan, maar zolang mogelijk contact met hem te houden. Dat kan op de volgende manieren:

- Zorg dat de nieuwe gemeente op de hoogte wordt gebracht van zijn/haar komst. Het meegeven van een attestatie blijkt niet altijd effectief.
- Bid voor een goede aansluiting van de student in de nieuwe gemeente.
- Stel een contactpersoon in de thuisgemeente aan, die het officiële contact aanhoudt.
- Blijf contacten onderhouden met de student. Dat kan met een telefoontje, sms'je of e-mail.
- Breng een al dan niet aangekondigd bezoek in de nieuwe woonplaats.
- Spreek de student aan als hij een keer in zijn thuisgemeente is.
- Breng bij meer studenten uit eenzelfde thuisgemeente ze met elkaar in contact.

Getuigen

Tilburgse studenten delen hun geloof

Evangelisatie: geen moeten, maar verlangen

Lienke van Hoek

Een onderdeel van christen-zijn is getuigen; getuigen van de God in wie je gelooft. Het is het delen van je basis en dat kan worden vormgegeven op verschillende manieren. Hoe mixen de Tilburgse studenten het delen van hun geloof met studeren, hun studentenvereniging, vriendschappen en feesten? Voor dit artikel is een aantal studenten gevraagd om hun mening en ervaringen te delen om op die manier een zo compleet mogelijk beeld te geven.

Allereerst een blik in het christelijke studentenleven in Tilburg. In Tilburg bestaan vier christelijke studentenverenigingen waarvan drie zijn aangesloten bij IFES: Ichthus Tilburg, Vegetist en Emèt Qenee. De vierde christelijke studentenvereniging is Navigators Studentenvereniging Tilburg. Deze is samen met Ichthus Tilburg een interkerkelijke vereniging, met leden uit verschillende denominaties. E.Q. en Vegetist daarentegen zijn wel meer verbonden met een kerkstroming.

De vier christelijke studentenverenigingen vormen sinds twee jaar C.S.T. (Christelijke Studenten Tilburg). Het doel van C.S.T. is om de christelijke studenten van de verschillende verenigingen bij elkaar te brengen zodat ze elkaar leren kennen. Maar C.S.T. is ook een draagvlak voor onder andere StudentAlpha. Daarnaast organiseert C.S.T. eens in de twee maanden een gezamenlijke activiteit. Dit kan een inhoudelijke activiteit zijn, een praise&prayer bijvoorbeeld, of een activiteit meer gericht op gezelligheid en kennismaking zoals een borrel.

In Tilburg is ook een studentenwerker van IFES werkzaam: Anneriet Boonen. Haar taak is het onder andere om het studentenwerk in Tilburg op gang te houden, contact te houden met de verschillende besturen en om de internationale kerkdiensten samen met de GKv Tilburg te organiseren.

Door relaties

Getuigen doen de studenten, die ik gevraagd heb mij te helpen dit artikel te schrijven, het liefst op een persoonlijke manier: door middel van vriendschappen. "Getuigen gaat soms vanzelf, omdat je deelt met anderen wat jij belangrijk vindt en hoe je leeft."

Getuigen gaat soms vanzelf, omdat je deelt met anderen wat jij belangrijk vindt

Door persoonlijke relaties kunnen de christelijke studenten open zijn en eventuele vragen over hun geloof van medestudenten beantwoorden.

Het is geen forcerende manier van evangeliseren, maar je mag gewoon zijn wie je bent; je hebt geen sinaasappelkistje en een megafon nodig. Een paar studenten zeggen wel dat ze juist het beantwoorden van die kritische vragen soms moeilijk vinden, maar fo-

Christelijke Studenten Tilburg (C.S.T.) organiseert samen met IFES StudentAlpha

cussen zich daar niet op en proberen zo veel mogelijk van een christelijke levensstijl te laten zien: "Omdat ze dan zien dat het niet iets is wat je een middagje doet, maar dat het echt een way of life is". En "Ik probeer gewoon te wandelen met God in mijn leven en daar ook af en toe met mijn vrienden over te praten en veel voor hen te bidden". Zo dragen de studenten hun geloof op een persoonlijke manier uit.

Als studentenvereniging

Studentenverenigingen geven op verschillende manieren vorm aan getuigen. Vanuit C.S.T. en IFES wordt StudentAlpha georganiseerd. Op deze avonden wordt net als bij de reguliere Alpha-cursus per avond een thema aangesneden en een praatje hierover gehouden. Voorbeelden van thema's

zijn: 'Wie is Jezus' en 'Waarom moest Jezus sterven'. Na het praatje wordt uiteen gegaan in groepjes. In die kleinere groepjes is er de gelegenheid om met elkaar door te praten en vragen te stellen.

Afgelopen StudentAlpha vond voor de eerste keer plaats in de kroeg: een groot succes. Normaliter worden de avonden bij mensen thuis gehouden maar aangezien de kroeg wel eens als het tweede huis voor studenten wordt gezien, is besloten om de StudentAlpha daar te houden. Op die manier werd de StudentAlpha op een student-vriendelijke plek gehouden en is de drempel voor de cursisten lager om mee te doen aan een Alpha-cursus.

Elke StudentAlpha cursus draaien een paar

studenten van de verenigingen mee in het team en helpen mee als gespreksleider. Ook kunnen studenten hun vrienden en studiegenoten uitnodigen om mee te doen aan de cursus die ze basisinformatie geeft over het christelijke geloof.

Sommige studenten noemen als evangelistatiemiddel het initiatief Serve the City Tilburg, een stichting die christelijke en niet-christelijke studenten wil motiveren en inspireren om vrijwilligerswerk te doen en zich in te zetten voor hun studentenstad. Op die manier kunnen christelijke studenten handen en voeten geven aan hun getuigenis. Een aantal christelijke studenten draait mee in het team en verenigingen kunnen projecten adopteren.

Een aantal studentenverenigingen maakt gebruik van open kringen. Dit zijn bijbelstudies waarbij studenten hun vrienden kunnen uitnodigen om mee te doen. Deze open kringen zijn vaak laagdrempeliger qua onderwerp.

Intern versus extern

Volgens de meeste studenten ligt de focus van hun studentenvereniging veel meer op interne opbouw van leden dan op extern getuigen. "Als gebeds- en evangelisatiecommissie proberen we de leden uit te rusten met een vaste basis. Hierdoor kunnen leden zelf misschien meer uit hun geloof halen en kunnen ze zelf ook met meer zekerheid getuigen tegenover hun medestudenten. We willen ze dus vooral opbouwen." Een andere student zegt hierover: "Door mijn vereniging wordt eigenlijk nauwelijks iets met evangelisatie gedaan. Ze is meer intern gericht, op toerusting en opbouw van de leden. Natuurlijk zijn er wel gesprekken over evangelisatie en wordt het aangemoedigd, maar de vereniging zelf neemt op dat vlak geen initiatieven."

Studentenverenigingen lopen vaak tegen een

De Alpha-cursus begint zoals gebruikelijk met een gezamenlijke maaltijd

spanningsveld aan: focussen we op onze leden of op niet-christelijke medestudenten? In Tilburg focussen de studentenverenigingen zich in de eerste plaats op de leden, zodat zij goed toegerust en opgebouwd zijn, dit doen ze door middel van bijbelstudies, met elkaar over getuigen praten en voor elkaar te bidden. Zodat de leden uiteindelijk graag hun geloof willen gaan delen. Een studente zegt hierover het volgende: "In mijn optiek staat evangelisatie wel op het 'prioriteitenlijstje' maar het is niet een kwestie van moeten, maar een kwestie van verlangen. Als onze leden voldoende 'gevoed' zijn en zij zijn er klaar voor komt het vanzelf."

Internationale kerkdiensten

Sinds september 2011 vindt eens per

maand een Engelstalige kerkdienst plaats voor de internationale studenten die in Tilburg zijn. Een studente helpt met het organiseren hiervan: "Ik denk dat nu pas het echte evangelisatiewerk begint, nu we èn in de kerk met Engelstalige diensten en de band met internationale studenten bezig zijn". De internationale studenten konden al terecht bij Connect, een plek waar ze eens in de twee weken bijbelstudies met elkaar doen, maar nu kunnen ze ook naar een Engelstalige kerkdienst in Tilburg. Na de dienst wordt met de gemeente en de internationale studenten samen gegeten en gepraat. De internationale studenten nemen ook gerust hun niet-christelijke vrienden mee naar de kerkdienst: een christelijke Chinese jongen zou samen met Anneriet, studentenwerker bij IFES, naar de internationale kerkdienst gaan. Toen zij hem zou ophalen, stond er niet één, maar drie Chinezen. De Chinese jongen had zijn huisgenoten ook uitgenodigd "want zij kenden Jezus nog niet."

Banden met gemeente

Vegetist is de enige vereniging die duidelijke banden met een gemeente heeft. Vanuit de vereniging is veel contact met de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt en dit wordt door de studenten als iets waardevols gezien: "Hier kun je mensen benaderen om je verder te helpen als je zelf met vragen zit over het geloof. Er is nieuwsgierigheid naar ons werk als studentenvereniging in het bezig zijn met God en ook hulp vanuit de kerk door oud-leden van de vereniging als wij met vragen zitten".

Andere studenten zien de interkerkelijkheid van hun vereniging juist als iets waardevols: "Wij zijn als vereniging interkerkelijk en ik

merk dat de diversiteit in geloofsbeleving een enorme verrijking is voor onze vereniging. We scherpen elkaar en dagen elkaar uit om te denken buiten onze kaders. God is zoveel groter dan wij ons kunnen voorstellen". En "Bij Ichthus hebben we een heel diverse groep christenen en ik vind dat ook juist zo mooi. Je kijkt buiten je eigen kader en maakt kennis met andere 'soorten' kerken. Iedereen komt uit een andere kerk en toch zijn we één".

Waar sommige studenten de kerk en studentenvereniging naast elkaar zien: "De kerk is zeker een belangrijk iets, omdat een studentenvereniging geen vervanging is voor een kerk". Zien andere studenten hun studentenvereniging als hun kerk/gemeenschap. Veel studenten pendelen tijdens hun studententijd tussen hun studentenstad en de stad van hun thuiskerk, ze zijn vaak weekendjes weg en geen lid van een gemeente. Daarnaast is de studententijd een tijd om zelf keuzes te maken, zelf te kijken: wat vind ik, wat geloof ik en op welke manier wil ik dat uiten? Kerkshoppen is dus onder studenten een erkend fenomeen, al willen de meeste studenten na hun studententijd zich wel weer aan een kerk hechten.

Tilburg is rijk aan initiatieven om te getuigen: StudentaAlpha, Connect, Internationale kerkdiensten, Serve the City, open kringen. We hopen mede door deze verschillende manieren van getuigen Gods Koninkrijk meer en meer uit te breiden in Tilburg.

StudentAlpha vond voor de eerste keer plaats in de kroeg: een groot succes

Iedereen komt uit een andere kerk en toch zijn we één

Kerkrecht

Neem uitnodigende houding aan

Regeling gastlidmaatschap: oplossing of probleem?

Kornelis Harmannij

Sinds 1999 fungeert binnen de kerken de 'Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren'. Behalve een aantal correcties in 2002 (voor de uiteindelijke tekst: zie kader) is deze sindsdien onveranderd van kracht gebleven.

Het zou aardig zijn om te onderzoeken in hoeverre de regeling ook echt wordt nageleefd. Het is redelijk voorspelbaar dat zo'n onderzoek een divers beeld zou opleveren, waarbij vooral de fijne kneepjes in de vergetelheid blijken te zijn geraakt. Dat is geen ramp: de regeling heeft meer het karakter van een handreiking dan dat ze een dwingend voorschrift bedoelt te zijn. Ze reikt kerkenraden een instrument aan om het contact met jongeren te kunnen vasthouden, vooral wanneer deze vanwege studie of andere omstandigheden geen duurzame woon- of verblijfplaats hebben. Als kerkenraden van dat instrument geen gebruik maken, doen ze vooral zichzelf (en de betrokken studenten) tekort.

Voor zover mij bekend bestaat er dan ook weinig behoefte om de regeling af te schaffen of te wijzigen. Als regeling voldoet ze goed.

Persoonlijk contact

Maar als oplossing voldoet ze minder. Het probleem blijft dat het voor een kerkenraad moeilijk is na te gaan of de bewuste stu-

dent regelmatig de kerkdiensten bijwoont, om maar iets te noemen. "We zien hem hier nooit", zegt de thuiskerk, "hij zal wel veel op zijn studieadres zitten". "We zien hem hier nooit", zegt ook de studentengemeente, "hij zal wel elk weekend naar huis gaan".

Natuurlijk staat of valt kerkelijk toezicht met het directe persoonlijke contact. Zoek hem op! Dat zou elke ouderling ook wel willen. En dan niet eenmaal, bij de kennismaking, maar regelmatig, om hem te begeleiden in zijn geloofsgroei. Maar welke ouderling heeft daar de tijd voor? Zeker in studentensteden zijn dat er zeer weinig. Dan ben je al blij als je aan een naam een gezicht kunt koppelen, om over het adres maar te zwijgen.

Want hoe gaat dat met jongeren die (vaak voor het eerst) de ouderlijke woning verlaten. Ze ervaren

een gevoel van vrijheid, van zelfstandigheid, maar ook van onzekerheid en van weerzin tegen verantwoordelijkheid. "Ik weet niet of dit de kerk is waar ik altijd lid van wil blij-

ven." En dan gaat het niet over onverschillige jongeren, die er net als onverschillige ouderen ook altijd zullen zijn. Dan gaat het over meelevende jongvolwassenen, die trouw de catechisaties hebben bezocht en in veel gevallen al tot openbare belijdenis van hun geloof zijn gekomen. Zij willen echter niet automatisch bij een kerk horen. Zij willen keuzes maken waar ze voor staan. En dus schuiven ze het moment van die keuze nog wel eens voor zich uit. Kerkelijke registers 'voelen' daarbij niet goed: dan word je al ingekapseld, dan wordt er al op je gerekend. "En ik weet niet of ik daar al aan toe ben."

Bovendien krijgen jongeren niet de indruk dat ze zonder een geregeld gastlidmaatschap beperkt worden in hun bewegingsvrijheid. Als ze ergens het avondmaal willen meevieren, blijkt het meestal al voldoende om zich even te melden in de consistorie en soms is zelfs dat niet eens nodig. En als ze elders catechisatie willen volgen, blijkt dat ook te kunnen zonder dat er een attestatie is opgestuurd. Dus waarom zouden zij zich druk maken over het gastlidmaatschap? "O ja, dan krijg ik het kerkblad, thuis of in een postvakje. Maar zoveel belangrijke dingen staan daar niet in. Wat ik wil weten vraag ik wel aan een ander of ik kijk het na op de site."

Gerichtere toepassing

In deze situatie wil ik geen pleidooi voeren voor het strenger hanteren van de regeling. Zo van "als je geen attestatie kunt overleggen, kom je niet binnen in het catechisatielokaal". Over schijnoplossingen gesproken! Wel denk ik dat het goed is om binnen de regeling enkele

accenten te leggen en misschien te verleggen. Ik pleit dus niet voor nieuwe regelgeving; wel voor een gerichtere toepassing, met een eigen verantwoordelijkheid voor elke betrokken partij.

1. Laat de thuiskerk (de kerk van het ouderlijk huis) haar zorg voor de vertrekkende student zo lang mogelijk volhouden. Stop dus niet als er een attestatie is uitgeschreven, maar wees pas gerust wanneer u merkt dat hij of zij in de nieuwe gemeente volop meedraait. En zelfs dan is het niet verkeerd om nog eens te informeren hoe het gaat. Bedenk dat thuiskerken hiervoor beter zijn toegerust dan de studentengemeente: de thuiskerk heeft als regel minder studenten om in het oog te houden en kent ze al langer, wat het gemakkelijker maakt om ze nog eens aan te schieten of via de ouders te horen hoe het er bij staat.

2. Laat de ontvangende kerk (de studentengemeente) de zorg voor nieuwe binnenkomers niet overlaten aan de verschillende wijkouderlingen. Want te vaak zal het dan gebeuren dat een of meer studenten tussen wal en schip raken, bijvoorbeeld omdat de betrokken wijkouderling juist ontheffing heeft gekregen en zijn opvolger nog niet is gevonden. Beter is het om een integrale aanpak te ontwerpen, met regelmatige controle of inderdaad alle jongeren die bij de kerkenraad bekend zijn, ook werkelijk worden bereikt. Ik reik hier geen

model voor aan; laat elke kerk het doen op de manier die bij haar eigen specifieke omstandigheden past. Hooguit een tip: het

blijkt goed te werken om bij deze aanpak gebruik te maken van studenten die

Dus waarom zouden zij zich druk maken over het gastlidmaatschap?

Geeft studenten de ruimte om hun verantwoordelijkheid zelf op te pakken

al wat langer in de gemeente meedoen maar nog steeds contact hebben met hun jongere lotgenoten.

3. Laat de student ... nee, laat de student niets. Schuif hem geen verantwoordelijkheid toe die hij toch niet oppakt. Het is zo mooi gezegd: "De student is toch ook zelf verantwoordelijk voor zijn kerklidmaatschap". Ja, maar dat mag voor kerkenraden geen reden zijn om een afwachtende houding aan te nemen. Toon belangstelling, vraag hem of haar om mee te doen in allerlei activiteiten waar juist studenten zo'n pittige aanwinst kunnen betekenen. Kortom: neem een uitnodigende houding aan, zodat de student zich welkom voelt in de gemeente van Christus. Wie weet, geeft hem dat ooit de moed om antwoord te geven, verantwoordelijkheid te nemen. Schuif hem dat niet toe, maar geef hem de ruimte om het zelf op te pakken. Des te meer zal hij ervoor gaan.

Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren

1. Wanneer een jongere verhuist naar een adres dat valt binnen het ressort van een zusterkerk in Nederland, terwijl hij (zij) tegelijk toch ook regelmatig in de plaats van herkomst zal verblijven, dan zal de kerkenraad hem (haar) de 'Regeling voor het gastlidmaatschap van jongeren' ter hand stellen. Aan de hand daarvan zal erover gesproken worden welke attestatie van toepassing is op die jongere. Wanneer het zwaartepunt van kerkelijk meeleven elders komt te liggen, zal een attestatie worden aangevraagd; wanneer het zwaartepunt van kerkelijk meeleven in de thuiskerk blijft zal een verblijfsattestatie worden afgegeven.
2. In de kerk waarvan de jongere lid is, heeft hij (zij) alle rechten en plichten die verbonden zijn aan het doop- of belijdend lidmaatschap.
3. De kerkenraad van de kerk waar de jongere lid is, heeft de ambtelijke eindverantwoordelijkheid in het toezicht. Daar vindt ten minste het jaarlijkse huisbezoek plaats. Eventuele censuur wordt zo spoedig mogelijk gemeld aan de gastkerk. Indien twee verantwoordelijke ouderlingen van de gastkerk van oordeel zijn dat vermaan en/of tucht nodig zijn, zullen zij dit aan de andere betrokken kerk berichten.
4. De verblijfsattestatie voor deze jongere houdt in, dat hij (zij) in de gastkerk mag delen in alles wat het gemeenteleven te bieden heeft, zoals o.m.:
 - a. hij (zij) wordt welkom geheten in het kerkblad en krijgt als gastlid een plaats in het handboekje; hij (zij) krijgt het kerkblad en wordt uitgenodigd voor activiteiten van de kerk waarvan hij (zij) gastlid is;
 - b. als dooplid kan worden deelgenomen aan het catechetisch onderwijs, als belijdend lid kan worden deelgenomen aan het heilig avondmaal;
 - c. een ouderling zal met hem (haar) kennismaken en contact met hem (haar) onderhouden, al naar gelang de situatie dit vraagt.
5. Wordt er een attestatie uitgeschreven, dan noteert de kerk die de attestatie afgeeft deze jongere voor zichzelf meteen als gastlid. Op de attestatie wordt dit aangekend, zodat de ontvangende kerk hiermee rekenen kan.
6. Wordt er een verblijfsattestatie uitgeschreven, dan wordt de jongere hiermee aan de ontvangende kerk gepresenteerd om hem (haar) gastvrij te ontvangen en op de afgesproken wijze naar hem (haar) om te zien.
7. Een belijdend lid krijgt zelf naar artikel 63 KO zijn (haar) verblijfsattestatie mee, terwijl zijn (haar) kerkenraad daarvan bericht geeft aan de gastkerk.
8. Voor een dooplid zal de verblijfsattestatie worden opgestuurd naar de gastkerk. De thuiskerk zal, zoveel als mogelijk is, er zorg voor dragen dat de verblijfsattestatie van een dooplid of een dooppattest de desbetreffende zusterkerk vóór het begin van het nieuwe catechisatie seizoen bereikt.
9. Wanneer in de loop van de tijd het zwaartepunt van kerkelijk meeleven verschuift van de thuiskerk naar de gastkerk, is het mogelijk alsnog een attestatie aan te vragen en dus in de thuiskerk gastlid te worden.
10. De verblijfsattestatie zal telkens voor één jaar geldig zijn. Een keer per jaar zal de kerkenraad met betrekking tot jongeren die gebruik maken van de regeling van het gastlidmaatschap nagaan of de (verblijfs) attestaties en de gegevens daarvan nog actueel zijn.

